

การจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรในโรงเรียน มัธยมศึกษา
เขตกรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2544

จพ
ล 218 กจ
2544
ฉ. 3

ISBN 974 - 04 - 0845 - 1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

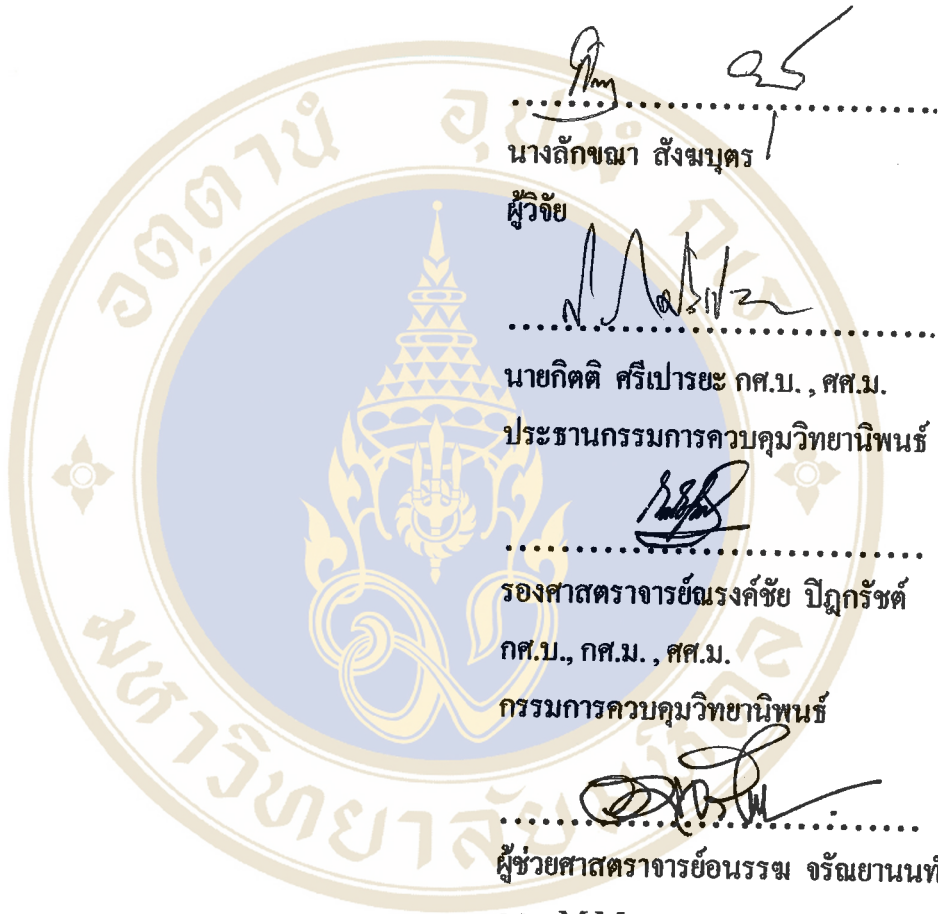
Copyright by Mahidol University

วิทยานิพนธ์

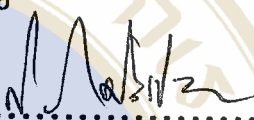
เรื่อง

การจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรในโรงเรียน มัธยมศึกษา

เขตกรุงเทพมหานคร

.....
นางลักขณา สังข์บุตร

ผู้วิจัย

.....
นายกิตติ ศรีเปารยะ กศ.บ., ศศ.ม.

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....
รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกรัษต์
กศ.บ., กศ.ม., ศศ.ม.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์ยานนท์
ค.บ., M.M.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....
นางวิภา คงคากุล Ed.D.
ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

.....
ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิ้มล้อมวงศ์ Ph.D.
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรในโรงเรียน มัธยมศึกษา

เขตกรุงเทพมหานคร

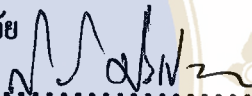
ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

วันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544

.....

นางลักขณา สังฆบุต

ผู้วิจัย
.....

นายกิตติ ศรีเปารยะ กศ.บ., ศศ.ม.

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์

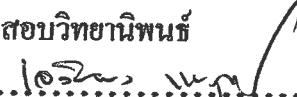
กศ.บ., กศ.ม., ศศ.ม.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์ยานนท์

ค.บ., M.M.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมพล งามสุทธิ Ph.D.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

สุกรี เจริญสุข กศ.บ. M.M.E., D.A. (Music)

ผู้อำนวยการ

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

.....

ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิมลอมวงศ์ Ph.D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก ศาสตราจารย์เกียรติคุณอุดม อรุณรัตน์ อาจารย์สังัด ภูเขาทอง อาจารย์พินิจ ฉายสุวรรณ (ศิลปินแห่งชาติ) อาจารย์กิตติ ศรีเปารยะ รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกัรชต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนรรฆ จรรย์ยานนค์ ที่ให้คำปรึกษา กรุณาแนะนำแนวทางการดำเนินการวิจัยให้ความรู้ ในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาวิชา ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการศึกษาวิจัย ช่วยตรวจสอบแบบสอบถาม และตรวจ วิทยานิพนธ์ แก้ไขข้อบกพร่องเพิ่มเติม เสนอข้อคิดเห็นในการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านในความกรุณาในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เถลิงพล งามสุทธิ กรุณาปรับปรุงแก้ไข แนะนำ ข้อบกพร่อง และเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาคนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตจังหวัด สมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม และครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนการวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบคุณอาจารย์สมจิตร เต้าฮั่น หัวหน้างานประจำวิชาคนตรี โรงเรียนราชินีบนที่ให้คำแนะนำข้อบกพร่อง แก้ไขสิ่งต่าง ๆ ด้วยดีมาตลอด ขอขอบคุณอาจารย์พิมพ์ชนก สุวรรณธาดา อาจารย์ประจำโครงการจัดตั้งคณะครุศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ช่วยกรุณาแปลภาษาอังกฤษ และสิ่งที่ลืมไม่ได้คือเพื่อน ๆ นักศึกษาปริญญาโท รุ่นที่ 3 (เอกราชชาติมังกร) ทุกคนที่เป็นกำลังใจ และขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่เป็นอย่างสูงที่ทำให้กำลังใจ ตลอดมา โดยเฉพาะครอบครัวของผู้วิจัย เป็นกำลังใจสำคัญยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์สำเร็จไปด้วยดี

4036289 MSMS/M: สาขาวิชา : ดนตรี; ศศ.ม. (ดนตรี)

คำสำคัญ : กิจกรรมเสริมหลักสูตร / การส่งเสริมและสนับสนุน / ครูผู้สอน / ชุมชนดนตรีไทย / ผู้บริหาร

ลักษณะ สังฆมุต: การจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตกรุงเทพมหานคร (THE EXTRA- CURRICULAR ACTIVITIES FOR THAI CLASSICAL MUSIC
OF THE SECONDARY SCHOOL IN BANGKOK) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: กิตติ ศรีเปารยะ
กศ.บ., ศศ.ม., ณรงค์ชัย ปิฎกัรัชต์, กศ.บ., ศศ.ม., อนรรฆ จรรย์ยานนท์, ค.บ., M.M. 83 หน้า
ISBN 974 - 04 - 0845 - 1

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายการส่งเสริมการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร
และปัญหาในการจัดกิจกรรมของครูผู้สอนดนตรี ผู้บริหาร ตัวนักเรียน และผู้ปกครอง โรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถาม แบบเลือกตอบ และแบบมาตราส่วน 5 ระดับ โดยส่งแบบ
สอบถามไปจำนวน 116 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา 80 ฉบับ คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ
68.97

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านเป้าหมายการสนับสนุน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมดนตรีไทยของโรงเรียน พบว่า
ประเด็นที่มีค่าร้อยละ สูงสุด คือ การส่งเสริมจัดตั้งให้เป็นชุมนุม หรือชมรม ค่าร้อยละ 85 รองลงมาคือ
มุ่งให้นักเรียนปฏิบัติดนตรีไทย ร้อยละ 83.3
2. ด้านแผนการฝึกซ้อมดนตรี พบว่า ประเด็นที่มีค่าร้อยละ สูงสุด คือ ฝึกซ้อมเน้นทักษะ
การปฏิบัติเสียงดนตรี ร้อยละ 96.3 รองลงมา คือ 8.5 เสือเสียงดนตรีก่อน ร้อยละ 90
3. ปัญหาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละด้านพบว่ามีค่าเฉลี่ยร้อยละ
3.24 อยู่ในระดับน้อย ปัญหาของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมดนตรีไทยในแต่ละด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยร้อยละ
2.78 อยู่ในระดับน้อย ปัญหาในด้านสถานที่ และอุปกรณ์การสอนในแต่ละด้านพบว่ามีค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.60
อยู่ในระดับที่น้อย และปัญหาในด้านการนำเสนอผลงานในแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.79 อยู่ในระดับ
ที่น้อย

4036289 MSMS/M: MAJOR : MUSIC EDUCATION ; M.A. (Music Education)

Key word : Thai classical Music Extra

LAKKANA SANGKABUT : THE EXTRA- CURRICULAR ACTIVITIES
FOR THAI CLASSICAL MUSIC OF THE SECONDARY SCHOOL IN
BANGKOK

THESIS ADVISORS : KITTI SRIPAURAYA, B.Ed., M.A. NARONGCHAI
PIDOKRAJT, B.Ed.,M.Ed.,M.A., ANAK CHARANYANANDA,M.M., 82 PAGES.

ISBN 974 – 04 – 0845 –1

The aim of this research was to study the policy for promoting Thai classical music as an extra-curricular activity and the problems encountered with the music activities, the management of music teachers, the administration, students and parents. A questionnaire was sent to 116 secondary schools in Bangkok. Eighty of the questionnaires were returned (68.9 %

The research found that:

1. In relation to promotions Thai classical music activities, 85 % of schools wanted to set up a Thai classical music club. 83 % of the schools focused on encouraging the students to play Thai classical music
2. In relation to music practice, 96 – 3 % of musical practice focused on playing musical sounds, while 90% of students practised by listening to the sounds before playing then.
3. Many of the problems encountered were at a low level. 3.24 % of the schools had a problem managing musical activities. 2.78 % of students had a problem with Thai musical activities. 2.6 % of schools had a problem with location and teaching materials, while 2.79 % had a problem about presenting wart.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญ และที่มาของหัวข้อการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.4 ขอบเขตในการวิจัย	4
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น	5
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัย	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	
2.1 ประวัติ และแนวคิดในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	7
2.1.1 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีไทย	7
2.1.2 ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร	10
2.2 ความหมายของหลักสูตรดนตรีระดับมัธยมศึกษา	11
2.3 ความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตร	13
2.3.1 แนวการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษา	13
2.3.2 ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	13
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
2.4.1 งานวิจัยภายในประเทศ	17

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	21
3.1 แหล่งข้อมูล และประชากร	21
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	26
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	28
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	28
3.5 สถิติที่ใช้ในการศึกษา	30
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานะภาพส่วนตัว	32
4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการสนับสนุนคนตรีไทยในโรงเรียน	33
4.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัญหาในการจัดกิจกรรมคนตรีไทย เสริมหลักสูตร	37
4.2 ผลการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมคนตรีไทยเสริมหลักสูตร	42
4.2.1 ผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมคนตรีไทยเสริมหลักสูตร	42
4.2.2 ผลการวิเคราะห์เป้าหมายในการจัดกิจกรรมคนตรีไทยเสริมหลักสูตร	42
4.2.3 ผลการวิเคราะห์การประชุมวางแผนร่วมกับโรงเรียนอื่น	42
4.2.4 ผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมยึดหลักส่งเสริมที่ถนัด	43
4.2.5 ผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมคนตรีไทยจัดในเวลาใด	43
4.2.6 ผลการวิเคราะห์เป้าหมายนโยบายการจัดกิจกรรมคนตรีไทยอย่างไร	44
4.2.7 ผลการวิเคราะห์นโยบายในการส่งเสริมภายในโรงเรียน	44
4.2.8 ผลการวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณให้กับกิจกรรมคนตรีไทย	45
4.2.9 ผลการวิเคราะห์ผู้ปกครองสนับสนุนนักเรียนในการทำกิจกรรม คนตรีไทย	46
4.2.10 ผลการวิเคราะห์โรงเรียนเคยพานักเรียนแสดงงานของชุมชน	46
4.2.11 ผลการวิเคราะห์ลักษณะของงานที่นักเรียน ไปแสดงผลงาน	47
4.2.12 ผลการวิเคราะห์โรงเรียนเคยได้รับรางวัลการเข้าประกวด	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2.13 ผลการวิเคราะห์กำหนดแผนการฝึกซ้อม	48
4.2.14 ผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกซ้อมในทักษะ	48
4.2.15 ผลการวิเคราะห์ใช้เวลาใดในการฝึกซ้อม	49
4.2.16 ผลการวิเคราะห์โรงเรียนของท่านจัดทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย ในห้องเรียน	49
4.2.17 ผลการวิเคราะห์ครูจัดให้นักเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรี	50
4.2.18 ผลการวิเคราะห์ครูประเมินผลการฝึกซ้อมดนตรีไทย	50
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	53
5.1 สรุปผลการวิจัย	53
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	57
5.3 ข้อเสนอแนะ	59
บรรณานุกรมกรรม	61
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	65
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือ	76
ประวัติผู้วิจัย	78
Executive Summary	79

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ข้อมูลด้านสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	32
ตารางที่ 2	แสดงค่าร้อยละ สูงสุดของแต่ละรายข้อคำถาม	35
ตารางที่ 3	แผนการฝึกซ้อมดนตรีไทย	36
ตารางที่ 4	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	37
ตารางที่ 5	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้บริหาร ในด้านกิจกรรมดนตรีไทย	38
ตารางที่ 6	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมดนตรีไทย	39
ตารางที่ 7	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในด้าน สถานที และอุปกรณ์การสอน	40
ตารางที่ 8	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของในการประชาสัมพันธ์ และนำเสนอผลงานของนักเรียน	41
ตารางที่ 9	แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรมใน โรงเรียน	42
ตารางที่ 10	แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	42
ตารางที่ 11	แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม โดยยึดหลักการ	43
ตารางที่ 12	แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรมดนตรีไทยจัดในเวลาใด	43
ตารางที่ 13	แสดงเป้าหมายในการวางแผนการกำหนดนโยบายจัดกิจกรรมดนตรีไทย	44
ตารางที่ 14	แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดตั้งกิจกรรมชุมนุม หรือชมรม	44
ตารางที่ 15	แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดสรรงบประมาณกิจกรรมดนตรีไทย	45
ตารางที่ 16	แสดงเป้าหมายในการวางแผนให้ผู้ปกครองสนับสนุนการจัดกิจกรรม	46
ตารางที่ 17	แสดงการวางแผนของ โรงเรียนพานักเรียน ไปแสดงดนตรีไทย	46
ตารางที่ 18	แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรมของงานที่นักเรียน ไปแสดง	47
ตารางที่ 19	แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม โรงเรียนเคย ได้รับรางวัล	47
ตารางที่ 20	แสดงเป้าหมายในการวางแผนกำหนดการฝึกซ้อมกิจกรรมดนตรีไทย	48
ตารางที่ 21	แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม โดยเน้นทักษะ	48
ตารางที่ 22	แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรมในเวลาการฝึกซ้อม	49
ตารางที่ 23	แสดงเป้าหมายในการวางแผนจัดทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยในห้อง	49

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 23	แสดงเป้าหมายในการวางแผนจัดทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยในห้อง	49
ตารางที่ 24	แสดงเป้าหมายในการวางแผนจัดให้นักเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรี	50
ตารางที่ 25	แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม โดยครูเป็นผู้ประเมินผล การฝึกซ้อมของนักเรียน	50

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญ และที่มาของหัวข้อวิจัย

ดนตรีไทยเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ มรดกล้ำค่าในทางวัฒนธรรมไทยเป็นเครื่องหมายแสดงเอกลักษณ์ของความเป็นชาติ และความรุ่งเรืองที่มีมาในอดีต

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช (2517: 7) กล่าวว่า ดนตรีไทยเป็นงานศิลปะที่แสดงถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทยสาขาหนึ่งมาแต่โบราณ ชาติไทยเป็นชาติที่มีความรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีตกาล ดังจะเห็นได้จากศิลปะด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งดนตรีไทย และเครื่องดนตรีไทยด้วย ดนตรีไทยเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความรุ่งเรืองทางวัฒนธรรม

พูนพิศ อมาตยกุล (2525: 13 – 15) กล่าวว่า ดนตรีไทยมีวิวัฒนาการมานานมีความเจริญรุ่งเรืองและเป็นที่ยอมรับสูงสุดในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยได้รับการสนับสนุนมาจากเจ้านายชั้นผู้ใหญ่และประชาชนทั่วไป แต่หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 การพัฒนาดนตรีไทยได้หยุดชะงัก คณะบริหารประเทศพยายามนำประเทศไปสู่แบบอย่างตะวันตกจึงไม่ส่งเสริมดนตรีไทย และพยายามให้คนไทยหัน ไปเล่นดนตรีตะวันตก

สาเหตุที่กล่าวมานี้ทำให้ดนตรีไทยขาดการส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่องเนื่องดนตรีไทยค่อย ๆ เลือนหายไปจากคนไทย ประกอบกับระยะหลังมีการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมอย่างรวดเร็ว ดนตรีไทยจึงขาดหายไประยะหนึ่ง สาเหตุเพราะว่า มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นไม่หยุดยั้งรัฐบาลได้เร่งพัฒนาประเทศให้ทันสมัยทุกด้าน ความเจริญรุ่งเรืองด้านต่าง ๆ พัฒนาไปอย่างรวดเร็วมาก วัฒนธรรมจากต่างประเทศได้หลั่งไหลเข้ามามากมาย แพร่กระจายอย่างกว้างขวาง สาเหตุเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในด้านการดำเนินชีวิต ความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม ตลอดจนศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะด้านดนตรีไทยมีผู้ให้ความสนใจน้อยลงดนตรีไทยอาจเลือนหายไปจากชีวิตคนไทย สังคมไทย จึงจำเป็นต้องเร่งส่งเสริม ให้เกิดทัศนคติ ค่านิยม ให้คนไทยหันมานิยมดนตรีไทยมากยิ่งขึ้นเพื่อความรู้สึกที่ดีต่อดนตรีไทย คนสนใจด้านดนตรีไทย

จากสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ นับว่าเป็นสาเหตุใหญ่อีกอย่างหนึ่งที่ต้องเร่งหา นโยบายในการสนับสนุน และส่งเสริมดนตรีไทยตลอดจนสาเหตุของปัญหาในด้านการจัดการกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้บริหาร ด้านนักเรียน ผู้ปกครอง สถานที่ อุปกรณ์การสอน และสาเหตุอื่นอีกมากมาย

การศึกษาด้านดนตรีไทย จึงนำไปสู่ระบบการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา มีวิชาบังคับแก่น และวิชาเลือกดนตรีไทยแทรกอยู่ในวิชาศิลปะกับชีวิต เป็นวิชาเลือกสำหรับนักเรียนที่สนใจดนตรีไทยทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ดนตรีมีกระบวนการศึกษา ที่ส่งผลต่อจิตใจของเด็กในวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เพราะดนตรีมีส่วนช่วยทำนุบำรุงชีวิตเด็กให้สมบูรณ์ พูนสุข ทั้งเป็นตัวประกอบที่สำคัญ ส่งเสริมบุคลิกภาพของแต่ละคน

การศึกษาดนตรีจึงเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย เช่น ดนตรีทำให้เกิดสมาธิ มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งดีงาม เกิดจินตนาการ มีความละเอียดอ่อนทางด้านสังคม และแนวความคิดต่าง ๆ ดนตรีทำให้คลายเครียด ลดความกังวล สามารถช่วยทำให้บุคคลทั่วไปเกิดมีมนุษยสัมพันธ์ และปรับตัวเข้าสู่สังคมที่ดีได้

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าดนตรีเป็นวิชาหนึ่งที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับเพราะดนตรีมีส่วนช่วยพัฒนาบุคคลให้มนุษย์เป็นพลเมืองดี มีสุขภาพจิตดี ร่างกายแข็งแรง มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาอันจะเป็นผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศในที่สุด

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2533: 76) กำหนดให้ดนตรีเป็นวิชาบังคับส่วนหนึ่ง วิชาเลือกเสรีกลุ่มหนึ่ง และเป็นกิจกรรมอีกกลุ่มหนึ่งในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จัดอยู่ในกลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ และอยู่ในหมวดวิชาศิลปะศึกษา จุดประสงค์ของวิชาศิลปะศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีดังนี้

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านศิลปะ
2. เพื่อให้เห็นคุณค่าทางด้านศิลปะ มีความภูมิใจในศิลปะวัฒนธรรมไทย และรู้จักรักษาเพื่อเป็นมรดกสืบทอดต่อไป
3. เพื่อให้สามารถใช้ศิลปะพัฒนาจิตใจ บุคลิกภาพ และรสนิยม
4. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานศิลปะได้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเองส่วนวิชาดนตรีไทย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2533: 90) ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จัดอยู่ในกลุ่มพัฒนาบุคลิกภาพ และอยู่ในหมวดศิลปะอีกทีหนึ่ง จุดประสงค์ของวิชาศิลปะตาม หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีดังนี้

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านศิลปะ
2. เพื่อให้มีทักษะในการแสดงออกอย่างเสรี โดยอาศัยศิลปะเป็นสื่อ
3. เพื่อให้เห็นคุณค่าของศิลปะ มีความนิยมชมชื่นในศิลปะวัฒนธรรมไทย และสากล มีนิสัยที่คั่งงามในการทำงาน
4. เพื่อนำความรู้ในศิลปะ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และพัฒนาศิลปะ

จากการศึกษาจุดประสงค์ของวิชาศิลปะทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเห็นได้ว่ามิได้มุ่งหวังเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านดนตรีขั้นพื้นฐานเท่านั้น มิได้มุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นนักดนตรีอาชีพแต่ให้ผู้เรียนมีการดำรงชีวิตที่สงบสุขสามารถนำไปพัฒนาจิตใจ บุคลิกภาพ รสนิยม มองเห็นคุณค่าของคนตรี มีความภูมิใจในศิลปะวัฒนธรรมไทย และรู้จักรักษามรดกสืบทอดต่อไปในภายภาคหน้า

นอกจากโรงเรียนจะเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนแล้ว ยังจัดในรูปของกิจกรรมเสริมหลักสูตร ชมรมกลุ่มสนใจโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมตามความพึงพอใจ นับเป็นงานที่สำคัญ และมีบทบาทต่อการอนุรักษ์ ส่งเสริมดนตรีไทย แต่สภาพการจัด และการดำเนินการจัดกิจกรรมดนตรีไทยที่ผ่านมา ผู้ร่วมกิจกรรมมีเพียงกลุ่มเล็ก ๆ ที่มีความสามารถทางด้านดนตรีไทยมาบ้างแล้ว กิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรีไทยจึงมีความจำเป็นต้องเริ่มต้นเพื่อเหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางสังคม และวัฒนธรรม ฉะนั้นผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียน ได้เห็นความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมดนตรีไทยมากน้อยเพียงใด

อุปสรรคในการดำเนินงานด้านกิจกรรมดนตรีไทยที่เอื้ออำนวยต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพียงใด ปัจจัยเหล่านี้มีส่วนสำคัญยิ่งต่อการจัดกิจกรรมดนตรีไทย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีไทย

ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในหัวข้อ “การจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร” เพื่อทำการวิจัยหาข้อมูลสำหรับฝ่ายบริหารการศึกษาที่จะใช้วางแผนในการส่งเสริมพัฒนาการด้านดนตรีไทยอย่างมีทิศทางต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นประเด็น
 - 1.1 เป้าหมายในการจัดกิจกรรม
 - 1.2 แผนการฝึกซ้อมดนตรี
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงสภาพการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ทราบแนวทางของผู้บริหาร ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมดนตรีไทยมากขึ้นเพียงใด
3. ทราบความคิดเห็น ปัญหา และอุปสรรค ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร
4. เพื่อให้มีแนวทางแก้ไขในการดำเนินกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครที่ดี และอยู่ในทิศทางเดียวกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร

2. ศึกษาครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

2.1 เป้าหมาย นโยบายและการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร ลักษณะการจัดกิจกรรม ได้แก่

- การจัดเนื้อหา
- การจัดการฝึกซ้อม
- การประเมินผลการจัดกิจกรรม
- ด้านการเรียนการสอน
- ด้านสถานที่อุปกรณ์
- ด้านบุคลากร
- ด้านตัวนักเรียน

2.2 ด้านการสนับสนุนและส่งเสริม ได้แก่

- การจัดสรรงบประมาณ
- การเผยแพร่ผลงานความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์
- การให้ขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอน
- ผู้ปกครองให้ความอุปการะช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เท่าที่จะทำได้

3. ระยะเวลาที่ดำเนินการศึกษา ระหว่างปีการศึกษา 2542 – 2543

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะ ครู อาจารย์ และที่ปรึกษาที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีไทยระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้เป็นครู อาจารย์ และที่ปรึกษามีหน้าที่จัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีไทยระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะของการศึกษา

1. กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดและสนับสนุนให้ผู้เรียนจัดขึ้น เพื่อสนองความสนใจและส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนนอกเหนือจากหลักสูตรปกติ
2. การจัดกิจกรรม หมายถึง การดำเนินงานเพื่อพัฒนาส่งเสริมให้เกิดประโยชน์แก่ ผู้จัดและผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยครอบคลุมถึงกิจกรรมในชั้นเรียนนอกชั้นเรียน และกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร
3. การส่งเสริมและการสนับสนุน หมายถึง การให้ความช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกให้แก่ครูในด้านการจัดกิจกรรม การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนและเผยแพร่ผลงานความก้าวหน้าทางวิชาการของครู การให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน
4. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่สอน และครูพิเศษที่ร่วมจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรีไทย
5. ชุมชนดนตรีไทย หมายถึง การรวมตัวของกลุ่มนักเรียนที่มีความสนใจในเรื่องของดนตรีไทย มีความประสงค์ที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในเรื่องที่สนใจร่วมกัน

6. คนครีไทย หมายถึงเสียงสูงต่ำที่มนุษย์ได้พัฒนาการมาเป็นเสียงคนครีที่เป็นแบบแผน เกิดเสียงที่ไพเราะ มีมาตรฐานทั้งเครื่องดนตรี และการบรรเลง ทั้งรูปแบบของการบรรเลงเดี่ยว และบรรเลงเป็นวง ตลอดถึงวงดนตรีไทยแบบ อื่น ๆ ที่ไม่ได้มาตรฐาน

7. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

8. อาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมเสริมหลักสูตรคนครีไทยหรือ อาจารย์ที่ปฏิบัติงานด้านคนครีไทย

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรของ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศึกษา และแนวคิดในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรีไทย กิจกรรมเสริมหลักสูตรดนตรีไทย ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร ความหมายของหลักสูตรดนตรีระดับมัธยมศึกษา ความสำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรของ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

2.1 ประวัติ และแนวคิดในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

แต่เดิมนั้นการศึกษาเน้นหนักในเรื่องของเนื้อหา ต่อมาการศึกษาเจริญขึ้น และเกิดความเชื่อในเรื่องความแตกต่างของเด็กมัธยมศึกษา เรื่องสติปัญญา ความถนัด ความสนใจ ร่างกาย อุปนิสัยอื่นๆ แนวความคิดที่จะให้การศึกษาโดยยึดเด็กเป็นสำคัญ การศึกษาแนวใหม่ที่ต้องการศึกษา ตามความเหมาะสมแก่สภาพ และความต้องการของเด็กมัธยมศึกษา การจัดกิจกรรมในห้องเรียน และนอกห้องเรียนจึงเกิดขึ้น เด็กมีการเคลื่อนไหว มีการเล่นพร้อมกับเรียน

ปัจจุบันแนวความคิดในการจัดการศึกษาได้ขยายกว้างออกไป คือนอกจากจัดการศึกษา เพื่อให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเด็กแล้ว ยังต้องคำนึงความก้าวหน้าในการศึกษา ที่จะนำความรู้ไปทำประโยชน์อะไรบ้าง ฉะนั้นเด็กควรเรียนรู้วิชานั้น ๆ อย่างแจ่มแจ้ง และใช้วิชานั้นให้เป็นประโยชน์ เพื่อระดับสติปัญญาแต่อย่างเดียวนั้นได้ จึงมีการจัดกิจกรรมเสริมต่าง ๆ ขึ้นนอกห้องเรียนเพื่อให้เด็กเกิดทักษะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการอยู่ร่วมกับสังคมปัจจุบัน

2.1.1 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาดนตรีไทย

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2537: 251) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมดนตรีแต่ละประเภท ได้แก่ การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ และการอ่าน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสาระดนตรี โดยคำนึงถึงองค์ประกอบดนตรี การจัดกิจกรรมแนวทางนี้จะช่วยผู้เรียน ได้สาระดนตรีอย่างครบถ้วน กล่าวคือผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาดนตรี และทักษะดนตรี อย่างไรก็ตามในการเรียนรู้ดนตรีไทย ใช้หลักการจัดกิจกรรม คำนึงถึงสาระดนตรีเช่นนี้ ผลที่ผู้เรียนได้รับมิใช่เพียงสาระดนตรีเท่านั้น

สาระคนตรี และการเรียนรู้เป็นกระบวนการสร้างประสบการณ์คนตรี ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันหลายครั้งหลายอย่าง เพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมคนตรี ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้คนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ สูงสุด

แนวการจัดกิจกรรมในแต่ละระดับการศึกษา คือระดับปฐมวัยศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อประโยชน์สำหรับผู้สอนคนตรี ในการจัดกิจกรรมคนตรีได้อย่างเป็นขั้นตอนต่อเนื่อง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนความซาบซึ้ง ในสุนทรียรสของคนตรีได้อย่างแท้จริง

จึงเห็นได้ว่าแนวการจัดกิจกรรมคนตรีตามประสบการณ์คนตรี ผู้สอนควรมีความรู้เกี่ยวกับสาระคนตรีเป็นพื้นฐาน และควรคำนึงถึงสิ่งอื่น ๆ ด้วย เนื่องจากความสามารถในการเรียนรู้คนตรีขึ้นอยู่กับพัฒนาการเรียนรู้อันแต่ละวัยของผู้เรียน การจัดกิจกรรมคนตรีในแต่ละระดับการศึกษา จึงแตกต่างกันไป ระดับมัธยมศึกษาจัดเป็นระดับการศึกษาที่เริ่มพัฒนาความสามารถด้านคนตรี ซึ่งมีความลึกซึ้งในเนื้อหาสาระเพิ่มขึ้นมากกว่าในระดับประถมศึกษา เพื่อพัฒนาความสามารถด้านคนตรี ของผู้เรียนในการศึกษาค้นคว้าขั้นอุดมศึกษาต่อไปได้ด้วย นอกเหนือจากการศึกษาเป็นวิชาบังคับในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการเรียนเพื่อจุดมุ่งหมายใด ผู้เรียนควรได้สัมผัสกับคนตรีที่มีคุณค่าเพื่อพัฒนาความซาบซึ้งในสุนทรียรสของคนตรี

กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นกิจกรรมอีกลักษณะหนึ่งที่จำเป็น ในระดับมัธยมศึกษา เพราะช่วยให้ผู้เรียนสนใจคนตรีมีโอกาส ได้เรียนรู้คนตรีอย่างเต็มที่ทำให้ผู้เรียนที่ร่วมกิจกรรมเหล่านี้พัฒนาแนวคิด และทักษะคนตรีได้ลึกซึ้งมากขึ้น

Mckown, H.C. 1956. Extra – Curricular Activities. New York: The Macmillan Company. กล่าวถึง กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นกิจกรรมที่นักเรียนจัดขึ้นเอง และส่งเสริมนักเรียนอย่างกว้างขวาง โดยที่ครู และผู้บริหารของโรงเรียนจะให้ความช่วยเหลือเพียงเล็กน้อย ไม่มีการให้หน่วยกิตในการเข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ ฉะนั้นจึงถือว่ากิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่เสริมหลักสูตรจริง ๆ

เหตุนี้เองจึงทำให้คณะครู และผู้บริหารของ โรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกาในสมัยนั้น เริ่มเปลี่ยนท่าทีต่อการทำกิจกรรมของนักเรียนจากการที่เคยต่อต้านมาเป็นการสนับสนุน และได้มีการจัดระเบียบวิธีการทำกิจกรรมต่างๆ ให้เป็นระบบยิ่งขึ้นจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้

เอกสารประกอบการสัมมนาหลักสูตร ดนตรีศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา. (2539) กล่าวว่า ส่วนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในประเทศไทยนั้น ได้เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดังจะเห็นได้จากการแข่งขันกีฬา การเล่นละคร ดนตรี เป็นต้น ในราวปี พ.ศ. 2490 เป็นต้นมารัฐบาลไทยส่งนักศึกษาไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกามากขึ้นจึงทำให้นักการศึกษาของไทยนั้นได้รับอิทธิพลแนวความคิดเกี่ยวกับการศึกษา และได้นำเอาความคิดเหล่านั้น ซึ่งรวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเข้ามาใช้ในประเทศไทย แต่การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระยะแรกนั้น มิได้รับความสำเร็จมากเท่าใดนักเนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนมากนัก และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้นต้องชะงักลงในปี พ.ศ. 2519 เนื่องจากปัญหาทางการเมือง

แนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า ปัจจุบันการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้เริ่มมีการฟื้นฟูขึ้นอีกครั้งหนึ่ง จะเห็นได้จากการจัดหลักสูตรมัธยมศึกษาปี พ.ศ. 2521 มีการกำหนดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ด้วยคือให้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 คาบต่อ 1 ภาคเรียน และได้มีการกำหนดระบบบริหาร โรงเรียน โดยมีตำแหน่งผู้ช่วยครูใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรมนักเรียน เพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน โดยเฉพาะ กิจกรรมในโรงเรียนแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ 2 ประเภท

1. กิจกรรมในหลักสูตร
2. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมทั้งสองประเภทนี้จัดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาความเจริญงอกงามของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย กิจกรรมในหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่มีส่วนสัมพันธ์กับบทเรียนในหลักสูตร โดยผู้สอนกับผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และปฏิบัติในกิจกรรมนั้น ๆ กิจกรรมในหลักสูตรที่ผู้สอนปฏิบัติกันอยู่นั้น มีหลายแบบด้วยกัน เช่น กิจกรรมการสาธิต การทดลอง การอภิปราย การแสดงแบบต่าง ๆ การสร้างสถานการณ์จำลอง ฯลฯ กิจกรรมในหลักสูตรช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้กว้างขวางขึ้น ทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมในโรงเรียนประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อผู้เรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตรจัดขึ้นเพื่อส่งเสริม การเรียนการสอนในชั้นเรียนให้ดียิ่งขึ้น เพื่อช่วยพัฒนาความสามารถตลอดจนความสนใจของผู้เรียน

2.1.2 ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมเสริมหลักสูตรนี้มีชื่อเรียกต่างกันไป เช่น กิจกรรมพิเศษ กิจกรรมนอกหลักสูตร กิจกรรมนักเรียน เป็นต้น ส่วนในภาษาอังกฤษก็มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น **Extra Curricular Activities, Semi Curricular Student Activities** ไม่ว่าจะเรียกอย่างไรก็ตาม ชื่อที่เรียกว่า “กิจกรรมเสริมหลักสูตร” (**CO - curricular Activity**) กิจกรรมเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่แยกออกจากหลักสูตร และเป็นกิจกรรมที่อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดหรือไม่ก็ได้ เพราะกิจกรรมเหล่านี้อาจจะไม่อยู่ในจุดมุ่งหมายของการบริหารสถานศึกษาโดยตรง ถ้านำหลักการจัดการศึกษาของประเทศไทยเข้ามาเทียบเคียงเป็นตัวพิจารณา พอดาคณะเน ได้ว่ายุคแรก ๆ ตั้งแต่เริ่มมีการจัดตั้ง โรงเรียนที่สอนถึงระดับมัธยมศึกษาในสมัยรัชกาลที่ 5 นั้น กิจกรรมนักเรียนถึงแม้จะมีปรากฏอยู่ในกระบวนการเรียนการสอน ก็ไม่สามารถเรียกว่าเป็นกิจกรรมนักเรียนได้เต็มที่ เพราะหลักการจัดการศึกษาในยุคต้น ๆ ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ครูเป็นผู้กำหนดและเป็นผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างแก่นักเรียน นักเรียนจึงเป็นแต่เพียงผู้รับกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จึงเป็นกิจกรรมของครูเสียมากกว่า ลักษณะเช่นนี้มีปรากฏทั่วไปเกือบทุกประเทศ

ต่อมาเมื่อแนวคิดเกี่ยวกับหลักการ และปรัชญาการศึกษาเปลี่ยนแปลงไป คนเริ่มเห็นความสำคัญของผู้เรียนมากขึ้น มีความเชื่อในความแตกต่างระหว่างบุคคลมากขึ้น และเกิดความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนมีศักยภาพหลายอย่างแอบแฝงอยู่ในตัว ผู้สอนเป็นผู้กำหนดกิจกรรมให้นักเรียนทำเพียงไม่ก็อย่าง กลายเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน และในที่สุดนักเรียนเป็นผู้กำหนด และทำกิจกรรมเองโดยอิสระ ครูเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือดูแลอย่างห่าง ๆ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525: 15) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักเรียนที่เกิดขึ้นในโรงเรียนไว้ 2 ลักษณะคือ

1. กิจกรรมนักเรียนในหลักสูตร (Class Activity) หมายถึงกิจกรรมที่ครูจัดขึ้นเพื่อประกอบความเข้าใจในเนื้อหาสาระของบทเรียน ซึ่งผู้สอนอาจมีกิจกรรมบางอย่างเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในบทเรียนให้ดียิ่งขึ้น การจัดนี้อาจจัดในเวลาหรือนอกเวลาเรียน โดยครูสอนร่วมอยู่ด้วย
2. กิจกรรมเสริมหลักสูตร (Co - curricular activity) หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางนอกเหนือจากหลักสูตรกำหนดเนื้อหาวิชาไว้

2.2 ความหมายของหลักสูตรดนตรีระดับมัธยมศึกษา

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ประกอบด้วย

1. หลักการ
2. จุดมุ่งหมาย
3. โครงสร้าง
4. คำอธิบายรายวิชา
5. จุดประสงค์รายวิชา
6. วิธีสอนและกิจกรรมประเมินผล

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2532: 6-7) โครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1. วิชาบังคับแกน จำนวน 39 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1.1 ภาษา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ	12	หน่วยการเรียนรู้
1.2 วิทยาศาสตร์	9	หน่วยการเรียนรู้
1.3 คณิตศาสตร์	6	หน่วยการเรียนรู้
1.4 สังคมศึกษา	6	หน่วยการเรียนรู้
1.5 พละนามัย	3	หน่วยการเรียนรู้
1.6 ศิลปศึกษา	3	หน่วยการเรียนรู้

2. วิชาบังคับเลือก จำนวน 18 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่

2.1 สังคมศึกษา	6	หน่วยการเรียนรู้
2.2 พละนามัย	6	หน่วยการเรียนรู้
2.3 การงาน	6	หน่วยการเรียนรู้

3. วิชาเลือกเสรี จำนวน 33 หน่วยการเรียนรู้ ให้เลือกจากกลุ่มวิชาต่างๆ ได้แก่ กลุ่มวิชา ภาษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มพัฒนาบุคลิกภาพ และกลุ่มวิชาการงาน และอาชีพ

4. กิจกรรม ได้แก่

4.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี หรือยุวภาษา หรือผู้นำเพื่อประโยชน์ จำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค

4.2 กิจกรรมแนะแนว หรือกิจกรรมแก้ปัญหา หรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ จำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค

4.3 กิจกรรมอิสระของผู้เรียน จำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2535: 90) โครงสร้างของหลักสูตรดนตรีระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในปัจจุบัน เป็นหลักสูตรฉบับพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) จัดวิชาดนตรีไว้ในกลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ ในส่วนของวิชาศิลปศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

1. วิชาบังคับ เรียน 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค จำนวนภาคละ 0.5 หน่วยการเรียน

1.1 ชั้น ม. 1 ศ. 101 - ศ. 102 ศิลปะกับชีวิต 1-2

1.2 ชั้น ม. 2 ศ. 203 - ศ. 204 ศิลปะกับชีวิต 3-4

1.3 ชั้น ม. 3 ศ. 305 - ศ. 306 ศิลปะกับชีวิต 5-6

2. วิชาเลือกเสรี เรียนวิชาละ 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค วิชาละ 1 หน่วยกิตการเรียน
ในกลุ่มวิชาเลือกเสรีนี้ มีดนตรีจำนวน 7 รายวิชา ได้แก่

2.1 ศ.021 - 022 ดนตรีไทย - ขับร้องไทย 1-2

2.2 ศ.023 - 024 ดนตรีสากล - ขับร้องสากล 1-2

2.3 ศ. 025 - 026 ดนตรีสากล - ขับร้องสากล 1-2

2.4 ศ. 027 - 028 ดนตรีสากล - ขับร้องสากล 3-4

2.5 ศ. 029 - 0210 ดนตรีไทยปฏิบัติตามความถนัด 1-2

2.6 ศ. 0211 - 0212 ดนตรีสากลปฏิบัติตามความถนัด 1-2

2.7 ศ. 0213 - 0214 ดนตรีพื้นเมือง 1-2

(เฉพาะ 2 รายวิชานี้เรียน 4 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค จำนวนวิชาละ 2 หน่วยกิตการเรียน)
วิชาดนตรีในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จัดอยู่ในกลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพและอยู่ในหมวดวิชาศิลปศึกษาอีกทีหนึ่งมีดังนี้

โครงสร้างของหลักสูตรดนตรีระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมเลือกเสรี เรียนวิชาละ 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค วิชาละ 1 หน่วยการเรียน
ในกลุ่มวิชาเลือกเสรี มีดนตรีจำนวน 7 วิชา ได้แก่

1.1 ศ.021 - 022 ดนตรีไทย - ขับร้องไทย 1-2

1.2 ศ.023 - 024 ดนตรีไทย - ขับร้องไทย 3-4

1.3 ศ. 025 - 026 ดนตรีไทย - ขับร้องสากล 1-2

1.4 ศ. 027 - 028 ดนตรีสากล - ขับร้องสากล 3-4

1.5 ศ. 029 - 0210 ดนตรีไทยปฏิบัติตามความถนัด 1-2

1.6 ศ. 0211 - 0212 ดนตรีสากลปฏิบัติตามความถนัด 1-2

1.7 ศ. 0213 - 0214 ดนตรีพื้นเมือง 1-2

2.3 ความสำคัญของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดให้แก่ผู้เรียน เพราะเป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทั้งยังช่วยเสริมสร้างให้การเรียนรู้ตามหลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น การเรียน การสอนในห้องเรียน ส่วนใหญ่มุ่งเน้นเนื้อหาวิชาหรือการพัฒนาด้านสติปัญญาเป็นสำคัญ แต่การ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาด้านสังคม และด้าน อื่น ๆ ควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้ผลผลิตจากระบบ โรงเรียนได้พัฒนารอบด้านเป็นกำลังคนที่สมบูรณ์ และมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข จึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในสถานศึกษา

ฉะนั้นสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านส่งเสริมความรู้ ทางวิชาการ ช่วยแก้ปัญหาด้านปกครอง ช่วยให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้ค้นพบ ความถนัด ความสนใจ ความสามารถของตน สามารถแก้ปัญหาของตนเอง และช่วยสังคมได้ด้วย สร้างความเป็นผู้นำ และผู้ตาม มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง เป็นการเตรียมเด็กออกไปเป็นพลเมืองดี ต่อสังคม สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ให้นักเรียนได้เรียนรู้ระบอบประชาธิปไตย ช่วยให้เกิดรักผูกพันกับ โรงเรียน และในความคิดของเด็กนักเรียน เห็นว่าสมาชิกทุกคนควรมี ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วย

2.3.1 แนวทางการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาจัดเป็นระดับการศึกษาที่เริ่มพัฒนาความสามารถด้านดนตรี ในระดับกลางซึ่งมีความลึกซึ้งในเนื้อหาสาระเพิ่มมากขึ้นกว่าในระดับประถมศึกษา เพื่อพัฒนา ความสามารถด้านดนตรีของผู้เรียน นอกเหนือจากการศึกษาเป็นวิชาบังคับในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการเรียนเพื่อจุดมุ่งหมายใด ผู้เรียนควร ได้สัมผัสกับดนตรีที่มีคุณค่าเพื่อพัฒนาความ ซาบซึ้งในสุนทรียรสของดนตรี

2.3.2 ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้

1. ประโยชน์ที่เกิดแก่นักเรียนโดยตรง
 - 1.1 เกิดความเจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ
 - 1.2 ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
 - 1.3 เกิดความรักในดนตรีไทย

- 1.4 มีโอกาสพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 1.5 พัฒนาบุคลิกภาพการเป็นผู้นำ
- 1.6 สนองความสามารถและความสนใจของตนเอง
- 1.7 ฝึกความรับผิดชอบ
- 1.8 เรียนรู้ถึงทักษะที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกัน
- 1.9 ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง
2. ประโยชน์ที่เกิดแก่โรงเรียน และชุมชน
 - 2.1 ก่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างนักเรียนและครู
 - 2.2 ขจัดอคติที่เกิดจากความแตกต่างในด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม
 - 2.3 นักเรียนมีความรักและความผูกพันกับ โรงเรียน และชุมชน มากขึ้น
 - 2.4 ส่งเสริมเอกลักษณ์และศิลปวัฒนธรรมของชาติ
3. กิจกรรมเสริมหลักสูตรทำให้หลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
 - 3.1 นักเรียนมี โอกาสทดลอง และสำรวจความสามารถ
 - 3.2 สามารถนำเอาหลักการ และทฤษฎีที่ศึกษาจากห้องเรียนมา ปฏิบัติได้
 - 3.3 ให้นักเรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างแท้จริง
4. ช่วยเหลือการบริหารของโรงเรียน
 - 4.1 ทำให้บุคลากรใน โรงเรียน ได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน
 - 4.2 ทำให้ครูมีความใกล้ชิดกับนักเรียน เข้าใจนักเรียนดีขึ้น
 - 4.3 ลดปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียน เนื่องจากต้องรับผิดชอบกิจกรรมของ โรงเรียน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2523) กล่าวถึง การจัดกิจกรรมใน โรงเรียนมัธยมศึกษา กิจกรรมที่กำหนดใน โครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นกิจกรรมที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติงานรวมกันเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสนใจ และความถนัด โดย ผู้เรียนช่วยกันทำ ช่วยกันคิด และช่วยกันแก้ปัญหา

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมในโรงเรียนมีดังต่อไปนี้

1. เพื่อสร้างความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมจากการเรียนวิชาต่าง ๆ
2. เพื่อให้รู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้
3. เพื่อเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ให้ความรับผิดชอบ มีความสามัคคี มีระเบียบวินัย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพื่อให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2537) กล่าวถึง การจัดกิจกรรมตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยได้แบ่งประเภทกิจกรรมไว้ 3 ประเภท คือ

1. กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2. กิจกรรมแนะแนวหรือกิจกรรมแก้ปัญหาหรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้
3. กิจกรรมอิสระของผู้เรียน

กิจกรรมอิสระแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. เป็นกิจกรรมตามความต้องการของผู้เรียน
2. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน
3. เป็นกิจกรรมรายบุคคลหรือกลุ่มงาน

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2535: 8) กล่าวถึง แนวการจัดกิจกรรมดนตรีไทยในระดับต่าง ๆ โครงสร้างเนื้อหาสาระทางดนตรี หลักการจัดกิจกรรมดนตรีตามทักษะทางดนตรี 6 อย่าง คือ การฟัง การร้อง การอ่านโน้ต การเล่นดนตรี การเคลื่อนไหว และความคิดสร้างสรรค์

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2538: 7) กล่าวถึงหลักสูตรดนตรีในประเทศไทย ตั้งแต่ระดับปฐมวัยศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา รูปแบบ เนื้อหาของโครงการสอน และบันทึกการสอน เทคนิควิธีการสอนดนตรี สื่อการสอนดนตรี วิชาดนตรี

เอกสารการสัมมนาหลักสูตรดนตรีศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. (2539). ความเป็นมาของหลักสูตรดนตรีศึกษาในประเทศไทยเอกสารประกอบการสัมมนาหลักสูตรดนตรีศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. นครปฐม. สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาวิชาการดนตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

กล่าวคือประวัติความเป็นมาของหลักสูตรดนตรีในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การจัดการศึกษา และหลักสูตรตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน สรุปความสำคัญของหลักสูตรฉบับต่าง ๆ สรุปผลการวิจัยสภาพปัญหาการเรียนการสอนดนตรีไทยของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร การปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรดนตรี

สุกรี เจริญสุข และคนอื่น ๆ. (2540: 43) กล่าวว่า ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัย ศิลปะ ดนตรี กีฬา เหตุผลของการเรียนวิชาศิลปะ ดนตรี และพลศึกษา การเริ่มต้นการเรียนดนตรี เป้าหมายสำหรับการสอนดนตรีในโรงเรียน ผู้ใหญ่จะช่วยพัฒนาคนตรีในตัวได้อย่างไร ด้านความหมายของการจัดการกล่าวไว้ว่า การจัดการ (Organizing) เป็นการนำเอาทักษะที่มีไปใช้ประโยชน์ในการ สร้างสรรค์ดนตรีการจัดการองค์กร สามารถนำความรู้ความสามารถทางดนตรีไปใช้ในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ การตั้งวงดนตรี การบริหารวงดนตรี การดำเนินกิจการของวงดนตรี การให้ความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง การแสดงผลงานของนักเรียน กระทั่งการเล่นดนตรีของนักเรียนด้วย การจัดการองค์กรสามารถดำเนินความคิด และวิธีการดนตรีมาใช้หรือเรียบเรียงออกเป็นเพลงได้ การจัดวงดนตรีของเด็กที่รวมตัวกันเป็นวง เกี่ยวข้องกับการจัดการองค์กรเปิด โอกาสให้เด็กได้เรียนรู้หรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดนตรี

ภิญโญ สารร. (2516: 228) กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียน หมายถึง บรรดากิจกรรมประกอบ หรือ นอกหลักสูตรทั้งหลายทั้งหลาย ที่ให้การศึกษาแก่นักเรียน นอกห้องเรียน (Extra ' Class Activities)

จารึก อະยะวงศ์. (2526: 29) กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียนปกติหรือนอกเหนือจากตารางสอนวิชาต่าง ๆ เพื่อสนองความสนใจ ความสามารถ ความถนัดของนักเรียน อันเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสแสวงหาความรู้แตกฉานยิ่งขึ้น และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านบุคลิกภาพของนักเรียนให้เหมาะสม ตามค่านิยมที่พึงงามของสังคมในปัจจุบันและอนาคต กิจกรรมดังกล่าวนี้ควรมีลักษณะที่สำคัญ คือ เปิด โอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมโดยสมัครใจ เป็นกิจกรรมที่ได้รับอนุมัติจากผู้บริหาร โรงเรียน มีครูที่ปรึกษาคอยดูแลรับผิดชอบ และไม่มีหน่วยการเรียน

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์. (2525: 38) กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียน หมายถึง บรรดากิจกรรม ประกอบหรือนอกหลักสูตรทั้งหลายที่ให้การศึกษานอกห้องเรียน จัดขึ้น โดยนักเรียนสมัครใจ ที่จะเข้าเรียน และดำเนินการเอง โดยความเห็นชอบสนับสนุนจากคณาจารย์และไม่มีภาระให้คะแนน ใด ๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้เด็กเลื่อนชั้นหรือสำเร็จการศึกษา

นายสุบิน ปิ่นขยัน. (2530: 31) กล่าวว่า คนตรีไทยเป็นสิ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติไทย และหน้าที่ของเราทุกคนที่จะต้องช่วยกันรักษาไว้ เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของบรรพบุรุษที่ได้พยายามสร้างสม และอนุรักษ์สิ่งที่ตั้งงามนี้ให้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

กล่าวโดยสรุปว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียนปกติ อยู่ภายใต้ การดูแลของครู อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม ไม่มีภาระคิดหน่วยกิต เป็นกิจกรรมที่เปิด โอกาสให้ นักเรียน ได้แสดงความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเองที่เลือกเรียนตามความ พพอใจไม่ได้บังคับ ทั้งยังช่วยส่งเสริมความรู้ และประสบการณ์ที่นอกเหนือจากหลักสูตรที่กำหนดไว้

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรของ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยภายใน ประเทศ และต่างประเทศดังนี้

2.4.1 งานวิจัยภายในประเทศ

ทองสุข รัตนศรีวงศ์ (2507: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรม และชนิดการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นใน โรงเรียน ศึกษาทัศนคติ ปัญหาตลอดจนความคิดเห็นทั่ว ๆ ไป ของครูและนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรให้เป็นไปตามความเหมาะสมให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินการสอนของครู ตรงกับ จุดมุ่งหมายทางการศึกษา พบว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรใน โรงเรียนต่าง ๆ ที่จัดขึ้น แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ สถานักเรียนและชุมชน ซึ่งประกอบด้วยชุมชนทางวิชาการ การกีฬา การพักผ่อน หย่อนใจ การบันเทิง และสังคม ในการดำเนินกิจกรรมนั้นฝ่ายบริหารของโรงเรียนให้ความ ร่วมมือ และสนใจในกิจกรรมดีพอสมควร แต่ครูยังขาดประสบการณ์ นักเรียนก็มีความสนใจใน กิจกรรมพอสมควร และผู้ปกครองก็ให้ความร่วมมือดีพอสมควร การจัดกิจกรรมนั้นมักทำหลัง เลิกเรียน ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมจะช่วยส่งเสริมความสามัคคี ความรับผิดชอบ และความคิด

ริเริ่มให้ความสนุกสนาน ทั้งช่วยส่งเสริมผลการเรียนในชั้นให้ดีขึ้น ช่วยแก้ปัญหา และส่งเสริมความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีแนวคิดประชาธิปไตย

ส่วนปัญหาในการจัดกิจกรรมคือความรู้ ความเข้าใจในด้านกิจกรรมไม่ดีพอขาดความร่วมมือ และขาดความชำนาญ ประสบปัญหาในด้านการเงิน เวลา สถานที่ และตัวบุคคลตลอดจนผู้ให้ความสนับสนุน ขาดการแนะนำและการวางแผนระยะยาวและไม่มีกำนันที่ผลงานไว้

จันทร์พร พ่วงเจริญ. (2516: 131-142) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร ในหัวข้อประเภทกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษา วิธีการจัดกิจกรรมของอาจารย์ การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ความคิดเห็นของอาจารย์ และ นักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา รวมทั้งหัวข้อเสนอแนะของอาจารย์ และ นักศึกษาในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาให้ดีขึ้น พบว่าประเภทกิจกรรมที่วิทยาลัยจัดมากคือ กิจกรรมหมวดวิชา รองลงมาคือ กิจกรรมชุมนุมที่วิทยาลัยครูจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ในด้านสถานที่มีห้องสมุดเป็นสิ่งช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนในการจัดกิจกรรมของอาจารย์ ในด้านเวลาอาจารย์จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในวันหยุดราชการและวันหยุดพิเศษเนื่องในวันสำคัญต่างๆ เป็นส่วนใหญ่ และวัดผลด้วยการจัดอภิปราย ในชั้นหรือในห้องประชุม ซึ่งการดำเนินการเช่นนี้นักศึกษาเห็นว่าเหมาะสม ทั้งอาจารย์ และ นักศึกษามีความเห็นตรงกันว่า

ปัญหา และอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษา คือ เวลาในการจัดกิจกรรมมีน้อย และอาจารย์ว่ากิจกรรมที่เคยจัดขึ้นมีส่วนที่ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ แต่ยังคงต้องปรับปรุงอีกมาก และได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดและปรับปรุงกิจกรรมเสริมหลักสูตรสังคมศึกษาโดยการให้จัดเพิ่มงบประมาณ เวลา อุปกรณ์ และหนังสือใหม่ๆ ให้มากขึ้น ส่วนนักศึกษาได้เสนอแนะให้วิทยาลัยจัดหาอุปกรณ์ให้เหมาะสม และควรมีห้องสังคมศึกษาที่มีอุปกรณ์ครบ

สุนทร โคตรบรรเทา. (2507: บทคัดย่อ) ได้สำรวจการดำเนินงานการจัดกิจกรรม ปัญหาความสนใจ ทัศนคติของจัดกิจกรรม ซึ่งดำเนินอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัฐบาล พบว่ากิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นส่วนใหญ่ ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารชุมนุม มีอาจารย์ที่ปรึกษา และสมาชิกชุมนุมให้คำปรึกษา อุปสรรคของการจัดกิจกรรมได้แก่ การขาดความร่วมมือจากครู และนักเรียน ความไม่สะดวกในด้านการเงิน อุปกรณ์ และสถานที่ในการจัด รวมทั้งการขาดการวางแผนงานที่รัดกุมขาดจุดมุ่งหมายที่แน่นอน

วิภา คงคากุล. (1976: A) ได้ศึกษาหลักสูตรวิชาดนตรีไทยในระดับประถม และมัธยมศึกษาของ ไทย สํารวจความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูดนตรี และผู้เรียนดนตรีในระดับอุดมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน วิชาดนตรี สภาพความเป็นไป และความต้องการหลักสูตรดนตรีที่พึงปรารถนา ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า “หลักสูตรวิชาดนตรีสำหรับ โรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษา และหลักสูตร สำหรับอุดมศึกษา เพื่อที่จะผลิต บัณฑิตออกไปเป็นครูดนตรี

เฉลิมพล งามสุทธิ. (1980: A) ได้สำรวจทัศนคติของผู้ศึกษาดนตรีไทยเกี่ยวกับการศึกษาดนตรีไทยในประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า “ผู้บริหาร และผู้สอนดนตรี ในประเทศไทย มีทัศนคติต่อการศึกษาดนตรี ไม่แตกต่างกัน แต่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิธีการบริหาร และวิธีสอนดนตรี ผู้บริหาร และผู้สอนยอมรับว่าดนตรีเป็นการศึกษาทางวิชาการที่มีความสำคัญเท่าเทียมกับวิชาอื่น ๆ

ดวงเดือน คุปต์การ. (2541: 22-23) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการสอนดนตรีในงานวิจัยประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง สาระของทำนองเพลงไทยผ่านทักษะการขับร้อง สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบสรุปได้ว่ากิจกรรมการสอนดนตรีในระดับประถมศึกษา ควรเน้นการปฏิบัติเป็นหลัก จะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาดีขึ้น ผู้สอนจึงควรหาเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ในกิจกรรมดนตรีการเน้นหลักการเรียนการสอนดนตรีที่เน้นเนื้อหา และทักษะทางดนตรีไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้ง แนวคิด ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะทางดนตรีในขณะเดียวกัน

นิวัติ เกิดปากแพรง. (2536: ก) ได้วิจัยปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษา ระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 4 พบว่า ครูผู้สอนที่มีคุณวุฒิเฉพาะทางดนตรี กับครูผู้สอนที่ไม่มีวุฒิเฉพาะทางดนตรีมีปัญหาในด้านหลักสูตร เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน ฝีมือครู นักเรียน หัวหน้าสถานศึกษา และครูผู้สอน ไม่แตกต่างกันความต้องการในด้านอาคารเฉพาะดนตรี มีครูที่มีวุฒิเฉพาะทางดนตรี มีการจัดอบรมเพิ่มขึ้นในเนื้อหาวิชาดนตรีบังคับ เครื่องดนตรีสากล การนิเทศก์เกี่ยวกับหลักสูตร ให้กับหัวหน้าสถานศึกษาเข้าใจ ถึงบทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนวิชาดนตรีศึกษา และเห็นค่าของวิชาดนตรีศึกษา เป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือครู ที่อ่านเข้าใจง่าย

ประทีป นกปี. (2530: บทคัดย่อ) ได้วิจัยสภาพ และปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 วิชาดนตรีศึกษา ตามทรรศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอนวิชาดนตรีในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 7 พบว่าสภาพของครูสอนดนตรีไม่มีวุฒิทางดนตรีโดยตรง และมีวุฒิด้านอื่น ๆ โดยมีวิชาดนตรีเป็นวิชาเอกเท่านั้น แผนการสอนตามหลักสูตรมีความ

สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นน้อยมีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรน้อย การจัดปัจจัย และวัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ ครูผู้สอนคนตรีมีความชำนาญเฉพาะคนตรีอย่างใดอย่างหนึ่ง ครูมีความต้องการ วัสดุอุปกรณ์ และ สื่อการสอนมาก แต่ทางโรงเรียนไม่สามารถจัดทำให้ จึงไม่ทราบ หรือไม่เคยเห็น แบบอย่างที่ดีควรจะเป็น ตามมาตรฐานการสอนวิชาคนตรี

อรวรรณ ขมวัฒนา. (2523: ง) ได้ทำการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับคนตรีศึกษาที่มีส่วน สนับสนุนการคนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง โดยสอบถามจาก นักเรียน ผู้บริหาร และอาจารย์ ผู้สอนคนตรี พบว่าวิชาคนตรีศึกษามีส่วนสนับสนุนคนตรีไทย โดย นักเรียนได้รับความรู้จากวิชาคนตรีศึกษานั้นหนักทางทฤษฎีมากกว่าทางปฏิบัติ และความถนัดทาง คนตรีของอาจารย์ผู้สอน วิชาคนตรีศึกษา มีผลต่อการเล่นคนตรีไทยของนักเรียน

จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมเสริมหลักสูตรว่าเป็นสิ่ง ที่มีประโยชน์ มีคุณค่าอย่างยิ่ง ดังนั้น การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมคนตรีไทยเสริม หลักสูตรของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จึงเป็นเรื่องที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา และจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง กิจกรรมคนตรีไทยเสริมหลักสูตรในระดับ มัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อไป

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ผู้วิจัยมุ่งศึกษากิจกรรมดนตรีไทย เสริมหลักสูตรของ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยได้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 แหล่งข้อมูลและประชากร

ประชากรที่ทำการศึกษาเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ คือ อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีหน้าที่เกี่ยวกับ กิจกรรมดนตรีไทย วิทยากรผู้สอน หรือที่ปรึกษาชุมนุมที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมดนตรีไทย มีจำนวนทั้งหมด 116 คน ประกอบด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 119 โรงเรียน (3 โรงเรียนเป็น โรงเรียนกองการสงครามศึกษาธิการ) แบ่งเป็นกลุ่มโรงเรียนได้ ทั้งหมด 8 กลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วย โรงเรียนดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยโรงเรียนทั้งหมด 15 โรงเรียน คือ

1. สตรีวิทยา
2. เจริญราษฎร์
3. มัชฌิมวัดเบญจมบพิตร
4. มัชฌิมวัดมกุฏกษัตริย์
5. โยธินบูรณะ
6. ราชวินิตมัธยม
7. วัดน้อยนพคุณ
8. วัดบวรนิเวศ
9. วัดราชบพิตร
10. วัดราชาธิวาส
11. วัดสังเวช
12. ศีลาจารย์พัฒนา
13. เสริมฐเสถียร (กองการสงครามศึกษาธิการ)
14. สวนกุหลาบวิทยาลัย
15. สุวรรณสุทธาราม

กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยโรงเรียนทั้งหมด 13 โรงเรียน คือ

1. วัดสุทธิวราราม
2. ยานนาเวศวิทยาคม
3. เจ้าพระยาวิทยาคม
4. วัดสระเกษ
5. เตรียมอุดมศึกษา
6. สตรีมหาพฤฒารามในพระบรมราชินีปดัมภ์
7. พุทธจักรวิทยา
8. ไตรมิตรวิทยาลัย
9. สตรีศรีสุริโยทัย
10. เทพศิรินทร์
11. สายปัญญาในพระบรมราชินีปดัมภ์
12. นนทบุรีวิทยา
13. โสตรศึกษาทุ่งมหาเมฆ (กองการส่งเสริมการศึกษาพิการ)

กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วยโรงเรียนทั้งหมด 13 โรงเรียน คือ

1. สारวิทยา
2. คอนเมืองทหารอากาศบำรุง
3. รัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน
4. ราชวินิตบางเขน
5. ศรีอยุธยา
6. สามเสนวิทยาลัย
7. หอวัง
8. คอนเมืองจตุรจินดา
9. มัธยมสันพิทยา
10. ราชันนทาจารย์สามเสนวิทยาลัย
11. ฤทธิยะวรรณาลัย
12. สันติราษฎร์วิทยาลัย
13. สีกัน (วัฒนานันท์อุปดัมภ์)

กลุ่มที่ 4 ประกอบด้วยโรงเรียนทั้งหมด 14 โรงเรียน คือ

1. ราชดำริ
2. จันทรหุ่นบำเพ็ญ
3. ปทุมคงคา
4. พระโขนงวิทยาลัย
5. มัชฌมวัดธาตุทอง
6. ศรีพฤตมา
7. สิริรัตนารชร
8. กุณนที่รพุทธารามวิทยาคม
9. เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
10. ประชาราษฎร์อุปถัมภ์
11. สุรศักดิ์มนตรี
12. วชิรธรรมสาริต
13. สายน้ำผึ้ง
14. พิบูลประชาสรรค์ (กองการสงเคราะห์การศึกษาพิเศษ)

กลุ่มที่ 5 ประกอบด้วยโรงเรียนทั้งหมด 22 โรงเรียน คือ

1. บดินทร์เดชา (สิงห์เสนีย์)
2. เทพลีลา
3. นวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
4. นวมินทราชินูทิศเบญจมราชวิทยาลัย
5. นวมินทราชินูทิศกรุงเทพมหานคร
6. บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนีย์ 4)
7. บางกะปิสุขุมวิทอุปถัมภ์
8. มัชฌมวัดบึงทองหลาง
9. รัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง
10. สตรีวิทยา 2 มัชฌมต้น
11. สตรีเศรษฐบุตรบำเพ็ญ
12. เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
13. เทพลีลาธรรมร่วมเกล้า

14. นวมินทรราชินุทิศบดินเคชา
15. นวมินทรราชินุทิศสตรีวิทยา 2 มีนบุรี
16. บดินทรเคชา (สิงห์ สิงหเสนี 2)
17. บางกะปิ
18. พรตพิทยพยัท
19. มัชฌมวัดหนองจอก
20. ลาดปลาเค้าพิทยาคม
21. เศรษฐบุตรบำเพ็ญ
22. สตรีวิทยา 2 ในพระบรมราชินูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

กลุ่มที่ 6 ประกอบด้วยโรงเรียนทั้งหมด 15 โรงเรียน คือ

1. ชิโนรส
2. นวมินทรราชินุทิศสตรีวิทยา พุทธมณฑล
3. มหรรณพาราม
4. มัชฌมวัดนายโรง
5. วัดบวรมงคล
6. วิมุตยรามพิทยากร
7. สวนอนันต์
8. สุวรรณารามวิทยาคม
9. ทวีวัฒนา
10. โพรตสารพิทยากร
11. มัชฌมวัดดุสิตาราม
12. วัดน้อยใน
13. วัดปากน้ำพิทยาคม
14. สตรีวัชรพงษ์
15. สุวรรณพลับพลาพิทยาคม

กลุ่มที่ 7 ประกอบด้วยโรงเรียนทั้งหมด 15 โรงเรียน คือ

1. รัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน
2. ธนบุรีวรเทพีพลารักษ์
3. บางมดวิทยา “สี่สุททวาดจวนอุปลัมภ์”
4. มัธยมวัดดาวคะนอง
5. วัดพุทธบูชา
6. วัดอินทาราม
7. ศึกษานารีวิทยา
8. ทวีธาภิเศก 2
9. แจงร้อนวิทยา
10. บางปะกอกวิทยาคม
11. พิทยาลงกรณ์พิทยาคม
12. มัธยมวัดสิงห์
13. วัดราชโอรส
14. ศึกษานารี
15. อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

กลุ่มที่ 8 ประกอบด้วยโรงเรียนทั้งหมด 12 โรงเรียน คือ

1. วัดประดู่ในทรงธรรม
2. ไชยฉิมพลีวิทยาคม
3. นवलนครศิวิทยาควมรัชมังคลาภิเษก
4. มัธยมวัดหนองแขม
5. ฤทธิรงค์รอน
6. วัดรางบัว
7. จันทรประดิษฐารามวิทยาคม
8. ทวีธาภิเศก
9. ปัญญาารคุณ
10. ราชวินิตบางแคปานจ่า
11. วัดนवलนครศิ
12. สตรีอัสสรวรรค์

จำนวน โรงเรียนที่ดำเนินกิจกรรมคนตรีไทยเสริมหลักสูตรตามเป้าหมายมีจำนวนทั้งหมด 116 โรงเรียน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสำรวจการจัดกิจกรรมคนตรีไทย และสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการสนับสนุนกิจกรรมคนตรีไทยเสริมหลักสูตร โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองจากการศึกษา เอกสาร ตำรา ผลงานวิจัย และสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารงานวิชาการ งานวิจัย หลักสูตร บทความ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความชำนาญด้านคนตรีไทย อาจารย์ที่ปรึกษา และสำรวจพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

2. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากกลุ่ม โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมด 8 กลุ่ม เพื่อสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับงานด้านกิจกรรมคนตรีไทยเสริมหลักสูตรของ โรงเรียนในกลุ่มต่าง ๆ

3. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาหรืออาจารย์ที่ปฏิบัติงานด้านกิจกรรมคนตรีไทยใน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 116 โรงเรียน ประกอบด้วย 8 กลุ่ม โรงเรียน

3.1 กลุ่มทดลองเครื่องมือที่ใช้กลุ่มนี้ คือ อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมคนตรีไทยใน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตจังหวัดนครปฐม และเขตจังหวัดสมุทรสาคร

4. สร้างแบบสอบถาม โดยวิธีการสร้างดังนี้

4.1 ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านคนตรีไทยเพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์แล้วจัดทำแบบสอบถาม

4.2 นำข้อมูลที่ได้มาจากการค้นคว้า มาวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญเป็นขั้นตอน

4.3 นำแบบสอบถามมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านคนตรีไทยเพื่อนำมาศึกษา และตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหา

4.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

4.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับโรงเรียน ในจังหวัดนครปฐม และจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 20 แห่ง

4.6 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบประเด็นความสมบูรณ์ของเนื้อหาโดยหาหรือ และปรับแก้ข้อเสนอนี้ของผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ 4.3

4.7 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในกลุ่มประชากร คือ อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีหน้าที่สอนกิจกรรมดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 8 กลุ่มที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร

5. นำข้อมูลที่เรียบร้อยแล้วมาวิเคราะห์ โดยวิธีดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

5.1 นำข้อมูลที่แยกตามวัตถุประสงค์แล้วนำมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้

5.2 นำขั้นตอนการดำเนินการ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายงาน เป็นผลงานวิจัย

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6.1 แบบสำรวจที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร โดยมีประเด็นเกี่ยวกับการจัดดำเนินกิจกรรมดนตรีไทย สถานที่ อุปกรณ์ งบประมาณ

6.2 แบบสอบถามสำหรับสอบถามข้อมูลของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีหน้าที่สอนกิจกรรมดนตรีไทยและวิทยากรผู้สอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ อายุราชการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check – list) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดรูปแบบกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร และการสนับสนุนดนตรีไทยในโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check – list) ข้อคำถามครอบคลุมด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 นโยบายในการสนับสนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรของโรงเรียน จำนวน 13 ข้อ

2.2 แผนการฝึกซ้อม จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร แบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ข้อคำถามครอบคลุมด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 3.1 กิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ
- 3.2 สอบถามนโยบาย และปัญหาของผู้บริหาร จำนวน 7 ข้อ
- 3.3 นักเรียน จำนวน 7 ข้อ
- 3.4 สถานที่และอุปกรณ์การสอน จำนวน 9 ข้อ
- 3.5 การนำเสนอผลงาน จำนวน 7 ข้อ

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดลส่งไปยังโรงเรียนในกรมสามัญศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อแนบแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากร โดยทางไปรษณีย์ แบบสอบถามแต่ละฉบับจะมีชื่อของผู้วิจัยไว้ด้านหลัง พร้อมกับติดแสตมป์เพื่อความสะดวกในการส่งกลับคืน โรงเรียนที่ผู้วิจัยนำส่งด้วยตนเองจะไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยคาดว่าจะใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณปี พ.ศ. 2543 - 2544

3. จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปให้กลุ่มประชากร 116 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 100 ฉบับ หลังจากได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวน 80 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 68.97

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. วิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร
 - 2.1 ในด้านนโยบาย การสนับสนุนดนตรีไทย
 - 2.2 แผนการสอนนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้าน

3.1 การจัดกิจกรรม

3.2 ผู้บริหาร

3.3 นักเรียน

3.4 สถานที่ และอุปกรณ์การสอน

3.5 การนำเสนอผลงาน

โดยนำคะแนนมาแจกแจงความถี่ หากคำตอบแต่ละข้อ กำหนดให้คะแนนแต่ละอันดับตามแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าลิเคอร์ท (Likert) ดังนี้

กำหนดเกณฑ์	เทียบเป็นคะแนน
มากที่สุด	5 คะแนน
มาก	4 คะแนน
น้อย	3 คะแนน
น้อยที่สุด	2 คะแนน
ไม่มีปัญหา	1 คะแนน

เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้ว นำมาเปรียบเทียบจัดอันดับโดยถือเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.56 ขึ้นไป	กำหนดเกณฑ์	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.56 – 4.55	กำหนดเกณฑ์	มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.56 – 3.55	กำหนดเกณฑ์	น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.56 – 2.55	กำหนดเกณฑ์	น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.55 ลงมา	กำหนดเกณฑ์	ไม่มีปัญหา

หลังจากค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบจัดอันดับแล้วจะนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ข้อมูลแล้วนำระดับความคิดเห็นจากผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ จำนวนหาค่าร้อยละ จากผู้ที่ตอบแบบสอบถาม

3.5 สถิติที่ใช้ในการศึกษา

1. ค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}} \times 100$$

2. ค่าเฉลี่ย \bar{X} โดยใช้สูตร (ลัวัน สายยศ และอังศณา สายยศ, 2538: 74)

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
\sum	แทน	ผลรวม
f	แทน	ความถี่
X	แทน	ค่าของคะแนน
N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ได้มาจากแบบสอบถามของครู อาจารย์ หรือที่ปรึกษาชุมชน ที่ปฏิบัติงานด้านกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 116 คน เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร และสำรวจความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการสนับสนุนกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ อายุการทำงาน เครื่องดนตรีที่บรรเลงได้ และเครื่องดนตรีที่ถนัดที่สุด

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการสนับสนุนดนตรีไทยในโรงเรียน ด้านแผนการฝึกซ้อม

4.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัญหาในการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรแยกเป็น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้บริหาร ด้านนักเรียน ด้านสถานที่ และอุปกรณ์การสอน ด้านการนำเสนอผลงาน

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ อายุการทำงาน เครื่องดนตรีที่บรรเลงได้ และเครื่องดนตรีที่ถนัดที่สุด ตารางที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพต่างๆ ไป

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพต่างๆ ไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	42 (52.5)	53
	หญิง	37 (46.3)	47
อายุ	ต่ำกว่า 25 ปี	1 (1.3)	1
	25 – 30 ปี	6 (7.5)	8
	31 – 35 ปี	24 (30)	30
	36 – 40 ปี	20 (25)	25
	41 – 50 ปี	20 (25)	25
	51 – 55 ปี	5 (6.3)	7
	56 ปีขึ้นไป	3 (3.8)	4

อายุการทำงานเกี่ยวกับการสอนกิจกรรมดนตรีไทย		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า	10 ปี	21	26.3
มากกว่า	10 ปีขึ้นไป	56	70
ท่านสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีไทยชนิดใด 5 อันดับแรก คือ			
ระนาดเอก		20	25
ซอด้วง		11	14
จะเข้		12	15
ขลุ่ย		9	11
ระนาดทุ้ม		1	1
เครื่องดนตรีที่ถนัดที่สุดแยกเป็น 5 อันดับแรก คือ			
ระนาดเอก		15	19
ซอด้วง		10	13
ระนาดทุ้ม		3	4
จะเข้		5	6
ขลุ่ย		4	5

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูดนตรีไทยส่วนใหญ่เป็นครูชายมากที่สุด 42 คน คิดเป็นร้อยละ 53 และเป็นครูหญิงรองลงมา จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 47 และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนกิจกรรมดนตรีไทย มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 56 คนคิดเป็นร้อยละ 70 เครื่องดนตรีที่ครูสามารถบรรเลงได้แยกเป็น 5 อันดับแรก คือระนาดเอก มากที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และเครื่องดนตรีที่ถนัดที่สุดของครู คือระนาดเอก จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 19

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการสนับสนุนดนตรีไทยในโรงเรียน

4.1.2.1 ด้านเป้าหมาย การสนับสนุน ส่งเสริม การจัดกิจกรรมดนตรีไทยของโรงเรียน พบว่าประเด็นที่มีค่า ร้อยละ สูงสุด คือ การส่งเสริมจัดตั้งให้เป็นชุมนุม หรือชมรม ค่าร้อยละ 85 รองลงมา คือมุ่งให้นักเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรี คิดเป็นร้อยละ 83.3 ข้อมูลรายละเอียดปรากฏ ดังนี้

- 1) รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เปิดสอนเป็นกิจกรรมชุมนุม คิดเป็นร้อยละ 81.3 รองลงมา เป็นสอนวิชาเลือกเสรี คิดเป็นร้อยละ 63.8
- 2) แผนจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรของโรงเรียนส่วนมากมุ่งให้นักเรียนสามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยได้ คิดเป็นร้อยละ 83.3 รองลงมามุ่งให้นักเรียนเกิดความรักในดนตรีไทย คิดเป็นร้อยละ 78.8
- 3) มีการประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร พบว่าได้มีการวางแผนประชุมปรึกษาหารือ คิดเป็นร้อยละ 51.3 มีการวางแผนประชุมภายในกลุ่มโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.5
- 4) ยึดหลักการใดในการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร พบว่า ส่งเสริมให้นักเรียนที่ถนัดทางด้านดนตรีไทย มากถึง คิดเป็นร้อยละ 81.3 รองลงมาคือ ให้เกิดความรัก และภาคภูมิใจในดนตรีไทย คิดเป็นร้อยละ 78.8
- 5) กิจกรรมดนตรีไทยควรจัดในเวลาใด ควรจัดในเวลาเย็นหลังเลิกเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.3 รองลงมาในเวลาพักกลางวัน คิดเป็นร้อยละ 40
- 6) เป้าหมายนโยบายการจัดกิจกรรมดนตรีไทย พบว่าเป้าหมาย และนโยบายของโรงเรียนส่งบรรเลงทั้งในและนอกสถานที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.5 รองลงมาคือได้รับการจัดสรรงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 36.3
- 7) นโยบายในการส่งเสริมภายในโรงเรียน มีนโยบายในการส่งเสริมดนตรีไทยโดยการจัดตั้งกิจกรรมชุมนุม หรือชมรมมาก คิดเป็นร้อยละ 85 รองลงมา ให้มีห้องดนตรีไทย คิดเป็นร้อยละ 81.3

8) การจัดสรรงบประมาณให้กับกิจกรรมดนตรีไทย โรงเรียนต่าง ๆ ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้กับกิจกรรมส่งเสริมดนตรีไทย คิดเป็นร้อยละ 88.8 โดยจัดสรรเป็นค่าซ่อมแซมเครื่องดนตรีไทยมาก คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาเป็นค่าจัดซื้อเครื่องดนตรีไทย คิดเป็นร้อยละ 78.8

9) ผู้ปกครองสนับสนุนนักเรียนในการทำกิจกรรมดนตรีไทยเพียงใด พบว่าผู้ปกครองให้การสนับสนุนในการร่วมกิจกรรมระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 48.8 และอนุญาตให้นักเรียนไปแสดงนอกสถานที่มากถึง คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาติดตามชมผลงานของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 48.8

10) โรงเรียนของท่านได้พานักเรียนไปแสดงผลงานของชุมนุม หรือไม่ส่วนใหญ่ โรงเรียนพานักเรียนแสดงดนตรีไทยระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45

11) ลักษณะของงานที่นักเรียนไปแสดงผลงาน พบว่า งานที่นักเรียนไปแสดงผลงานส่วนมากเป็นงานมหกรรมดนตรีไทย คิดเป็นร้อยละ 73.8 รองลงมาเป็นงานตามคำขอของเอกชน คิดเป็นร้อยละ 58.8

12) โรงเรียนเคยได้รับรางวัลการเข้าประกวดพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เคยได้รับรางวัล คิดเป็นร้อยละ 51.3 และส่วนใหญ่ได้รับเป็นรางวัลรองชนะเลิศ คิดเป็นร้อยละ 35 รองลงมาเป็นรางวัลชนะเลิศ คิดเป็นร้อยละ 27.5

ผลสรุปข้อมูล ประเด็น เป้าหมายในการจัดกิจกรรมปรากฏดังตารางที่ 2
ตารางที่ 2 แสดงค่าร้อยละ สูงสุดของแต่ละรายข้อคำถาม

การสนับสนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
เป้าหมายในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย		
- เปิดสอนเป็นกิจกรรมชุมนุม	65	81.3
- มุ่งให้นักเรียนปฏิบัติดนตรี	67	83.8
- มีการวางแผนการจัดกิจกรรมใน โรงเรียน	41	51.3
- ส่งเสริมความถนัดในด้านดนตรีไทย	65	81.3
- จัดให้ซ้อมในเวลาตอนเย็นหลังเลิกเรียน	61	76.3
- เป้าหมาย และนโยบายของ โรงเรียนบวรเลขใน นอก สถานที่	66	82.5
- ส่งเสริมจัดตั้งให้เป็นชุมนุม หรือชมรม	68	85
- ได้งบประมาณให้กับกิจกรรมส่งเสริมดนตรีไทย	71	88.8
- ผู้ปกครองสนับสนุนในการร่วมกิจกรรม	39	48.8
- โรงเรียนได้พานักเรียนแสดงผลงานของชุมนุม	36	45
- ส่วนมากพานักเรียน ไปแสดงงานมหกรรมดนตรีไทย	59	73.8
- ส่วนมากเคยได้รับรางวัลรองชนะเลิศ	41	51.3

จากตารางที่ 2 พบว่าเป้าหมายในการสนับสนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมดนตรีไทย ที่ได้รับงบประมาณในการสนับสนุนส่งเสริมดนตรีไทยมากที่สุด จำนวน 11 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 88.8 รองลงมาได้รับการส่งเสริมให้จัดตั้งเป็นชุมนุม หรือชมรม จำนวน 68 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.3 ให้นักเรียนบวรเลขทั้งใน และนอกสถานที่ จำนวน 66 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.5 เปิดสอนเป็นกิจกรรมชุมนุม จำนวน 65 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.3 ส่งเสริมความถนัดในด้านดนตรีไทย จำนวน 65 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.3 จัดให้มีการซ้อมในเวลาตอนเย็นหลังเลิกเรียน จำนวน 61 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 76.3 นักเรียนส่วนมากไปแสดงงานมหกรรมดนตรีไทยจำนวน 59 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.8 มีการวางแผนการจัดกิจกรรมใน โรงเรียน จำนวน 41 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.3 ส่วนมากเคยได้รับรางวัล จำนวน 41 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.3 ผู้ปกครองสนับสนุนในการร่วมกิจกรรม จำนวน 39 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 48.8 โรงเรียนได้พานักเรียนแสดงผลงานของชุมนุมจำนวน 36 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 45

4.1.2.2 ด้านแผนการฝึกซ้อมดนตรี พบว่าประเด็นที่มีค่า ร้อยละสูงสุด คือ ฝึกซ้อมเน้นทักษะ การปฏิบัติเครื่องดนตรี คิดเป็นร้อยละ 96.3 รองลงมาคือ นักเรียนเลือกเครื่องดนตรีก่อน คิดเป็นร้อยละ 90 ข้อมูลรายละเอียดปรากฏดังนี้

1) มีการกำหนดแผนการฝึกซ้อมหรือไม่ ส่วนใหญ่มีการกำหนดแผนการฝึกซ้อม คิดเป็นร้อยละ 87.5 มีการฝึกซ้อมในเวลาที่นักเรียนไม่เสียเวลา คิดเป็นร้อยละ 77.5 ระบุวัน เวลา สถานที่ฝึกซ้อม คิดเป็นร้อยละ 60

2) มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกซ้อมในทักษะใดพบว่า ให้นักเรียนฝึกทักษะ การปฏิบัติเครื่องดนตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.3 รองลงมาให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่านโน้ต คิดเป็นร้อยละ 72.5

3) ใช้เวลาใดในการฝึกซ้อมส่วนมากจะใช้เวลาตอนเย็นหลังเลิกเรียน คิดเป็น ร้อยละ 82.5 รองลงมาใช้เวลาตอนพักกลางวัน คิดเป็นร้อยละ 42.5

4) โรงเรียนจัดทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยในห้องเรียนส่วนมากให้นักเรียน ฝึกทักษะด้านปฏิบัติเครื่องดนตรีตามชั้นตอนควบคู่กับการฝึกปฏิบัติตาม บทเพลง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.3 รองลงมา ฝึกให้นักเรียนบรรเลงรวมวง คิดเป็นร้อยละ 80

5) ครูจัดให้นักเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรีแบบใดนักเรียน ได้เลือกเครื่องดนตรีเล่น ก่อนมากถึง คิดเป็นร้อยละ 90 รองลงมาครูเป็นผู้จัดเครื่องดนตรีให้นักเรียนเล่น คิดเป็นร้อยละ 35

6) การประเมินผลการฝึกซ้อมดนตรีไทยส่วนมากจะเป็นการปฏิบัติการฝึกซ้อม เป็นรายบุคคลมากถึง คิดเป็นร้อยละ 88.8 รองลงมาสังเกตจากการฝึกซ้อมและการบรรเลงรวมวง คิดเป็นร้อยละ 86.3

ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ประเด็นแผนการฝึกซ้อมปรากฏดัง ตารางที่ 3 ตารางที่ 3 แผนการฝึกซ้อมดนตรีไทย

แผนการฝึกซ้อมดนตรี	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
- มีการกำหนดแผนการฝึกซ้อม	70	87.5
- ฝึกซ้อมเน้นทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี	77	96.3
- ตอนเย็นหลังเลิกเรียน	66	82.5
- ฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีตามชั้นตอนที่ครูกำหนดให้	69	86.3
- นักเรียนเลือกเครื่องดนตรีเรียนก่อน	72	90
- ครูประเมินผลนักเรียน โดยการปฏิบัติรายบุคคล	71	88.8

จากตารางที่ 3 พบว่า แผนการฝึกซ้อมเน้นทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีมากที่สุด จำนวน 77 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 96.3 รองลงมาให้นักเรียนเลือกเครื่องดนตรี จำนวน 72 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 90 ครูประเมินผลนักเรียน โดยการปฏิบัติรายบุคคล จำนวน 71 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 88.8 มีกำหนดแผนการฝึกซ้อมจำนวน 70 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 87.5 ฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีตามขั้นตอนที่ครูกำหนดให้ จำนวน 69 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 86.3 ฝึกซ้อมตอนเย็นหลังเลิกเรียน จำนวน 66 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.5

4.1.3 ปัญหาในการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของครู หรือผู้ปฏิบัติการสอนกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร เกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง รวมทั้งปัญหาด้านสถานที่ อุปกรณ์การสอน ว่ามีปัญหามากน้อยแค่ไหน

1. ปัญหาในการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร ของครู อาจารย์ และที่ปรึกษา กิจกรรม รวมทั้งหมด 5 ด้าน โดยแยกปัญหาในแต่ละด้าน ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D	ความหมาย
การ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
จำนวนนักเรียนมากเกินไป ไม่สะดวกในการจัดกิจกรรม	3.20	1.42	น้อย
ความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม	3.28	1.14	น้อย
ระยะเวลาที่ปฏิบัติเครื่องดนตรี	3.29	1.19	น้อย
ความแตกต่างด้านวุฒิภาวะของนักเรียน	3.27	1.20	น้อย
นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ดนตรีไทย	3.16	1.14	น้อย
รวม	3.24	1.22	น้อย

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัญหาในด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละด้าน มีทั้งหมด 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมของการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 1.22) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับน้อย เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ระยะเวลาที่ปฏิบัติเครื่องดนตรี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมมีอันดับสูงสุดอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 1.19) รองลงมา คือ

ความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.28, S.D. = 1.14$) และนักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 คนครีไทย มีค่าเฉลี่ยโดยรวม ในอันดับต่ำสุด อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.29, S.D. = 1.19$)

2 ผู้บริหารให้ความสำคัญในปัญหาของคนครีไทย เป็นรายชื่อ ดังนี้
 ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหารในด้านกิจกรรมคนครีไทย

ปัญหาผู้บริหารด้านกิจกรรมคนครีไทย	\bar{X}	S.D	ความหมาย
ผู้บริหาร			
ผู้บริหารถามปัญหาด้านกิจกรรมคนครีไทย	2.64	1.19	น้อย
ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อคนครีไทย	2.84	1.17	น้อย
ผู้บริหารช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนคนครีไทย	2.85	0.94	น้อย
ผู้บริหารสนับสนุนในการเชิญวิทยากรมาช่วยสอน	2.81	1.33	น้อย
ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณการจัดซื้อและซ่อม	2.71	1.33	น้อย
ผู้บริหารสนับสนุนจัดหาอัตราจ้างครูคนครีไทยมาสอน	2.71	1.33	น้อย
รวม	2.76	1.22	น้อย

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญในการแก้ปัญหากิจกรรมคนครีไทยในแต่ละ
 ด้าน มีทั้งหมด 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมของการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.76, S.D. = 1.22$)
 และเมื่อพิจารณาทั้ง 6 ด้าน พบว่า ผู้บริหารช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนคนครีไทย มีค่าเฉลี่ย
 อันดับสูงสุดอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.85, S.D. = 0.94$) รองลงมาคือ ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อ
 คนครีไทย ($\bar{X} = 2.84, S.D. = 1.17$) ค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุด ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ
 ผู้บริหารถามปัญหาด้านกิจกรรมคนครีไทย ($\bar{X} = 2.64, S.D. = 1.19$)

3. ปัญหาของนักเรียนในการให้ความร่วมมือ หรือสนับสนุนกิจกรรมคนครีไทย
 เสริมหลักสูตร ในแต่ละด้าน มีทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมดนตรีไทย

ปัญหาของนักเรียนในด้านกิจกรรมดนตรีไทย	\bar{X}	S.D	ความหมาย
นักเรียน			
นักเรียนมีเครื่องดนตรีไทยใช้ในการทำกิจกรรม	2.80	1.36	น้อย
นักเรียนสนใจในกิจกรรมดนตรีไทย	3.09	1.11	น้อย
ผู้ปกครองสนับสนุนให้เข้าร่วมดนตรีไทย	2.74	0.98	น้อย
ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.68	1.03	น้อย
กิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรนักเรียนมีมากไป	2.64	1.18	น้อย
นักเรียนมีปัญหาด้านครอบครัว	2.70	1.34	น้อย
รวม	2.78	1.17	น้อย

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัญหาของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมดนตรีไทยทั้ง 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมของการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.78, S.D. = 1.17$) เมื่อนำมาพิจารณาทั้ง 6 ด้าน พบว่า นักเรียนสนใจในกิจกรรมดนตรีไทย มีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุดอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.09, S.D. = 1.11$) รองลงมา คือนักเรียนมีเครื่องดนตรีไทยใช้ในการทำกิจกรรม ($\bar{X} = 2.80, S.D. = 1.36$) ค่าเฉลี่ยที่มีอยู่ในอันดับต่ำสุด แต่การปฏิบัติระดับน้อย คือ กิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรนักเรียนมีมากเกินไป ($\bar{X} = 2.64, S.D. = 1.18$)

4. ปัญหาด้านสถานที่ และอุปกรณ์การสอน ในด้านการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร ในแต่ละด้าน มีทั้งหมด 8 ด้าน ดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาในด้านสถานที่ และอุปกรณ์การสอน

ปัญหาในด้านสถานที่และอุปกรณ์การสอน	\bar{X}	S.D	ความหมาย
สถานที่และอุปกรณ์การสอน			
สถานที่จัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.55	1.43	น้อยที่สุด
ห้องเก็บอุปกรณ์ดนตรีไทยที่เป็นสัดส่วน	2.61	1.50	น้อย
ซ่อมแซมอุปกรณ์ทางดนตรี	2.61	1.20	น้อย
จำนวนเครื่องดนตรีไทยเพียงพอกับนักเรียน	3.09	1.33	น้อย
การฝึกซ้อมทำให้เกิดเสียงดังรบกวนที่ใกล้เคียง	2.83	1.51	น้อย
การดูแลบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ดนตรีของครู	2.48	1.18	น้อยที่สุด
ผู้ดูแลเก็บรักษาอุปกรณ์ดนตรีไทย	2.38	1.11	น้อยที่สุด
เจ้าหน้าที่ของ โรงเรียนทำบัญชีเครื่องดนตรีไทยไว้ให้เป็นปัจจุบัน	2.22	1.25	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัญหาเรื่องสถานที่ และอุปกรณ์การสอนในแต่ละด้านทั้งหมด 8 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมของการปฏิบัติอยู่ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.60, S.D. = 1.31$) เมื่อพิจารณาทั้ง 8 ด้าน พบว่า จำนวนเครื่องดนตรีไทยเพียงพอกับนักเรียนมีค่าเฉลี่ยอันดับสูงสุด อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.09, S.D. = 1.33$) รองลงมาคือ การฝึกซ้อมทำให้เสียงดังรบกวนที่ใกล้เคียง ($\bar{X} = 2.83, S.D. = 1.51$) ค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุดระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ของ โรงเรียนทำบัญชีเครื่องดนตรีไทยไว้ให้เป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 2.22, S.D. = 1.25$)

5. ปัญหาในด้านการนำเสนอผลงาน จัดอยู่ในด้านต่าง ๆ ทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการประชาสัมพันธ์ และนำเสนอผลงานของนักเรียน

ปัญหาในด้านการนำเสนอผลงาน	\bar{X}	S.D	ความหมาย
การนำเสนอผลงาน			
ความร่วมมือของครู – อาจารย์ ในโรงเรียน	2.55	1.14	น้อยที่สุด
งบประมาณในการจัดการแสดงผลงานนักเรียนดนตรีไทย	3.03	1.06	น้อย
ประชาสัมพันธ์ในการนำเสนอผลงาน	2.95	1.01	น้อย
ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.95	1.01	น้อย
สถานที่จัดการแสดงดนตรีไทย	2.45	1.01	น้อยที่สุด
การสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.81	1.20	น้อย
รวม	2.79	1.07	น้อย

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัญหาในด้านการประชาสัมพันธ์ และนำเสนอผลงานของนักเรียนในแต่ละด้าน มีทั้งหมด 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมของระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.79, S.D. = 1.07$) เมื่อพิจารณาทั้ง 6 ด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ งบประมาณในการจัดการแสดงผลงานนักเรียนดนตรีไทย มีค่าเฉลี่ย อันดับสูงสุดอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.03, S.D. = 1.06$) รองลงมา มี 2 ด้าน คือ ประชาสัมพันธ์ในการนำเสนอผลงาน และความสำเร็จของการจัดกิจกรรมดนตรีไทย ($\bar{X} = 2.95, S.D. = 1.01$) ค่าเฉลี่ยอันดับต่ำสุด ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด คือ สถานที่จัดการแสดงดนตรีไทย ($\bar{X} = 2.45, S.D. = 1.01$)

จากผลการสรุป ข้อมูลการศึกษา การจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นต่อไปนี้

1. ศึกษาสภาพในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย เสริมหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ศึกษาปัญหาในการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร

4. 2 ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร

4.2.1 ผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมดนตรีไทย เสริมหลักสูตร มีเป้าหมาย นโยบาย การส่งเสริมสนับสนุน เนื้อหา การฝึกซ้อม ด้านงบประมาณ พบว่า เป้าหมายในการจัด กิจกรรม ในรูปแบบเป็นกิจกรรมชุมนุมมากเป็นร้อยละ 81.3 รองลงมาเปิดสอนเป็นวิชาเลือกเสรี คิด เป็นร้อยละ 63.8 สุกท้ายเปิดสอนนอกเวลา คิดเป็นร้อยละ 40 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 7.5

4.2.2 เป้าหมาย การวางแผนการฝึกซ้อม การจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร ตารางที่ 9 แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรมใน โรงเรียน

เป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
การจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร จัดลักษณะใด	51	63.8
เปิดสอนวิชาเลือกเสรี	65	81.3
เปิดสอนเป็นกิจกรรมชุมนุม	40	50
เปิดสอนนอกเวลา	6	7.5

จากตารางที่ 9 พบว่า ในการวางแผนการจัดกิจกรรมใน โรงเรียน โดยเปิดสอนวิชาเลือกเสรี มีมากที่สุด จำนวน 65 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.3 รองลงมา เป็นการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริม หลักสูตร จำนวน 51 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 63.8 เปิดสอนเป็นกิจกรรมชุมนุม จำนวน 40 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50 เปิดสอนนอกเวลา จำนวน 6 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 7.5

4.2.3 การประชุมวางแผนร่วมกับ โรงเรียนอื่น ตารางที่ 10 แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม

เป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
มีการวางแผนการจัดกิจกรรม	41	51.3
ไม่มีการวางแผนการจัดกิจกรรม	39	48.8
มีการวางแผนการจัดกิจกรรมภายในกลุ่ม	38	47.5
มีการวางแผนการจัดกิจกรรมภายในโรงเรียน	15	18.8
มีการวางแผนการจัดกิจกรรมภายในเขต	6	7.5
อื่น ๆ	4	5

จากตารางที่ 10 พบว่า มีการวางแผนการจัดกิจกรรมใน โรงเรียนมากที่สุด จำนวน 41 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.3 รองลงมาไม่มีการวางแผน จำนวน 39 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 48.8 มีการวางแผนภายในกลุ่มโรงเรียน จำนวน 38 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.5 มีการวางแผนภายในโรงเรียน จำนวน 15 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.8 มีการวางแผนภายในเขต จำนวน 6 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 7.5 นอกเหนือจากเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำนวน 4 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 5

4.2.4 ยึดหลักการใดในการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร

ตารางที่ 11 แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม

เป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
สนองตอบนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	33	41.3
ความต้องการของท้องถิ่น	11	13.8
ส่งเสริมนักเรียนที่ถนัดทางด้านดนตรีไทย	65	81.3
บำรุงรักษาดนตรีไทยให้คงอยู่	58	72.5
เกิดความรัก และภูมิใจในดนตรีไทย	63	78.8
อื่น ๆ	3	3.8

จากตารางที่ 11 พบว่า การวางแผนการจัดกิจกรรมใน โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนที่ถนัดทางด้านดนตรีไทยมากที่สุด จำนวน 65 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.3 รองลงมา คือ ให้นักเรียนเกิดความรัก และความภูมิใจในดนตรีไทย จำนวน 63 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 78.8 มีการบำรุงรักษาไว้ให้คงอยู่ 58 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 72.5 มีการสนองตอบนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 33 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 41.3 จัดกิจกรรมตามความต้องการของท้องถิ่น จำนวน 11 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 13.8 จัดกิจกรรมนอกเหนือจากหัวข้อที่กำหนด จำนวน 3 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.8

4.2.5 กิจกรรมดนตรีไทยจัดในเวลาใด

ตารางที่ 12 แสดงเป้าหมายในการวางแผน การจัดกิจกรรมดนตรีไทย

เป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
เวลาเช้าก่อนเข้าเรียน	27	33.8
เวลาพักกลางวัน	32	40
เวลาเย็นหลังเลิกเรียน	61	76.3
วันเสาร์ วันอาทิตย์ และวันหยุดอื่น ๆ	22	27.5
อื่น ๆ	8	10

จากตารางที่ 12 พบว่า การจัดกิจกรรมดนตรีไทยควรจัดเวลาเย็นหลังเลิกเรียน มากที่สุด จำนวน 61 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 76.3 รองลงมา คือควรจัดในเวลาพักกลางวัน จำนวน 32 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 40 จัดเวลาเช้านก่อนเข้าเรียน จำนวน 27 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 33.8 จัดวันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดอื่น ๆ จำนวน 22 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 27.5 จัดกิจกรรมอื่น ๆ 8 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 10

4.2.6 กำหนดเป้าหมายนโยบายการจัดกิจกรรมดนตรีไทยอย่างไร
 ตารางที่ 13 แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรมดนตรีไทย

เป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
ได้รับการจัดสรรงบประมาณ	29	36.3
ชุมชนร่วมคิดขอร่วมปรึกษากับหน่วยงานอื่น	20	25
ส่งดนตรีบรรเลงใน และนอกสถานที่	66	82.5
อื่น ๆ	6	7.5

จากตารางที่ 13 พบว่า มีการจัดกิจกรรมดนตรีไทยบรรเลงทั้งใน และนอกสถานที่มากที่สุด จำนวน 66 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.5 รองลงมา ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 29 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.3 มีการจัดกิจกรรมร่วมปรึกษากับหน่วยงานอื่น จำนวน 20 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 25 มีการจัดกิจกรรม อื่น ๆ จำนวน 6 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 7.5

4.2.7 นโยบายในการส่งเสริมภายในโรงเรียน
 ตารางที่ 14 แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดตั้งกิจกรรมชุมนุม หรือชมรม

เป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
จัดตั้งกิจกรรมชุมนุม หรือชมรม	68	85
จัดให้มีห้องเรียนดนตรีไทย	65	81.3
มีการประกวด และแสดงดนตรีภายใน โรงเรียน	34	42.5
จัดป้ายนิเทศที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับดนตรีไทย	26	32.5
ประกาศเกียรติคุณกับผู้ที่มีความสามารถ	38	47.5
อื่น ๆ	5	6.3

จากตารางที่ 14 พบว่า การจัดตั้งกิจกรรมชุมนุมมากที่สุด จำนวน 68 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 85 รองลงมา จัดให้มีห้องเรียนดนตรีไทย จำนวน 65 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 81.3 มีการประกาศเกียรติคุณกับผู้ที่มีความสามารถ จำนวน 38 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.5 มีการประกวด และแสดงดนตรีภายในโรงเรียน จำนวน 34 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 42.5 จัดป้ายนิเทศที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับดนตรีไทย จำนวน 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 32.5นอกเหนือจากข้อที่กำหนด จำนวน 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 6.3

4.2.8 ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้กับกิจกรรมดนตรีไทย

ตารางที่ 15 แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดสรรงบประมาณกิจกรรมดนตรีไทย

เป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
ได้รับ	71	88.8
ไม่ได้รับ	9	11.3
ซ่อมแซมเครื่องดนตรีไทย	64	80
จัดซื้อเครื่องดนตรีไทย	63	78.8
ค่าจ้างครูสอนพิเศษดนตรีไทย	23	28.8
รายจ่ายพานักเรียนไปแสดงงานต่าง ๆ	25	31.3
อื่น ๆ	1	1.3

จากตารางที่ 15 พบว่า ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 71 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 88.8 มากที่สุด รองลงมาได้งบประมาณซ่อมแซม เครื่องดนตรีไทย จำนวน 64 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 80 ได้งบจัดซื้อ จำนวน 63 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 78.8 ได้งบประมาณรายจ่ายพานักเรียนไปแสดง ต่าง ๆ จำนวน 25 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 31.3 ได้งบค่าจ้างครูสอนพิเศษดนตรีไทย จำนวน 23 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 28.8 ไม่ได้รับงบประมาณ จำนวน 9 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 11.3 นอกเหนือจากหัวข้อ จำนวน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 1.3

4.2.9 ผู้ปกครองสนับสนุนนักเรียนในการทำกิจกรรมดนตรีไทยเพียงใด

ตารางที่ 16 แสดงเป้าหมายในการวางแผนให้ผู้ปกครองสนับสนุนการจัดกิจกรรม

เป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
มาก	13	16.3
ปานกลาง	39	48.8
น้อย	18	22.5
อื่น ๆ	10	12.5
บริจาคทรัพย์ในการใช้จ่าย	11	13.8
ซื้อเครื่องดนตรีไทยให้กับโรงเรียน	15	18.8
อนุญาตให้นักเรียน ไปแสดงนอกสถานที่	60	75
ติดตามชมผลงาน	39	48.8
อื่น ๆ	6	7.5

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ปกครองอนุญาตให้นักเรียนไปแสดงนอกสถานที่มากที่สุด จำนวน 60 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมา มี 2 ด้าน คือ ให้การสนับสนุน ปานกลาง จำนวน 39 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 48.8 และติดตามชมผลงาน จำนวน 39 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 48.8 ให้การสนับสนุนน้อย จำนวน 18 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 22.5 สนับสนุนให้ ซื้อเครื่องดนตรีไทย จำนวน 15 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.8 ให้การสนับสนุนมาก จำนวน 13 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 16.3 ช่วยเหลือบริจาคทรัพย์เป็นค่าใช้จ่าย 11 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 13.8 ช่วยสนับสนุนอื่น ๆ จำนวน 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.5

4.2.10 โรงเรียนของท่านเคยพานักเรียนแสดงผลงานของชุมนุม หรือไม่

ตารางที่ 17 แสดงการวางแผนของ โรงเรียนพานักเรียนไปแสดงดนตรีไทย

เป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
มาก	15	18.8
ปานกลาง	36	45
น้อย	25	31.3
อื่น ๆ	2	2.5

จากตารางที่ 17 พบว่า โรงเรียนพนักเรียนแสดงผลงานดนตรีไทยระดับปานกลาง มากที่สุด จำนวน 36 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาพนักเรียนไปแสดงผลงานดนตรีไทย ระดับน้อย จำนวน 25 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 31.3 โรงเรียนพาไปอยู่ระดับมาก จำนวน 15 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และอื่น ๆ จำนวน 2 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.5

4.2.11 ลักษณะของงานที่นักเรียนไปแสดงผลงาน

ตารางที่ 18 แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรมของงานที่นักเรียนไปแสดงผลงาน

เป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
งานตามคำขอของเอกชน	47	58.8
งานมหกรรมดนตรีไทย	59	73.8
อื่น ๆ	25	31.3

จากตารางที่ 18 พบว่า งานที่นักเรียนไปแสดงผลงานส่วนมากเป็นงานมหกรรมดนตรีไทย จำนวน 59 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.8 รองลงมาเป็นงานตามคำขอของเอกชน จำนวน 47 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 58.8 และอื่น ๆ จำนวน 25 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 31.3

4.2.12 โรงเรียนเคยได้รับรางวัลการเข้าประกวดบ้าง หรือไม่

ตารางที่ 19 แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม โรงเรียนเคยได้รับรางวัลในการประกวด

เป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
เคย	41	51.3
ไม่เคย	39	48.8
เคยได้รับรางวัล		
ที่ หนึ่ง	19	23.8
ชนะเลิศ	22	27.5
รองชนะเลิศ	28	35
อื่น ๆ	12	15

จากตารางที่ 19 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เคยได้รับรางวัล จำนวน 41 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.3 รองลงมาไม่เคยได้รับรางวัล จำนวน 39 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 48.8 รางวัลที่ได้รับส่วนใหญ่เป็นรางวัลรองชนะเลิศ จำนวน 28 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 35 รองลงมาเป็นรางวัลชนะเลิศ จำนวน 22 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 27.5 และได้รับรางวัลที่ 1 จำนวน 19 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 23.8 อื่น ๆ จำนวน 12 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 15

4.2.13 ได้กำหนดแผนการฝึกซ้อม หรือไม่

ตารางที่ 20 แสดงเป้าหมายในการวางแผนกำหนดแผนการฝึกซ้อมของกิจกรรมดนตรีไทย

เป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
กำหนด	70	87.5
ไม่กำหนด	10	12.5
กรณีกำหนดแผนการฝึกซ้อมดำเนินการอย่างไร		
จัดแผนการฝึกซ้อมกำหนดวัน เวลา สถานที่	48	60
ฝึกในเวลาที่นักเรียนไม่เสียเวลา	62	77.5
มีการประชุมฝึกซ้อม	26	32.5
อื่น ๆ	10	12.5

จากตารางที่ 20 พบว่ามีการกำหนดแผนการฝึกซ้อม จำนวน 70 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 87.5 มีการฝึกซ้อมในเวลาที่นักเรียนไม่เสียเวลา จำนวน 62 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 77.5 ระบุวัน เวลา สถานที่ฝึกซ้อม จำนวน 48 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 60 มีการประชุมฝึกซ้อม จำนวน 26 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 32.5 และอื่น ๆ จำนวน 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และไม่กำหนดแผนการซ้อมจำนวน 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.5

4.2.14 มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกซ้อมในทักษะใด

ตารางที่ 21 แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกซ้อม โดยเน้นทักษะ

เป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
ทักษะการฟัง	37	46.3
ทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี	77	96.3
ทักษะการอ่านโน้ต	58	72.5
อื่น ๆ	7	8.8

จากตารางที่ 21 พบว่า นักเรียนฝึกทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีมากที่สุด จำนวน 77 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 96.3 รองลงมาให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่านโน้ต จำนวน 58 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 72.5 ฝึกทักษะด้านการฟัง จำนวน 37 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 46.3 และอื่น ๆ จำนวน 7 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 8.8

4.2.15 ใช้เวลาใดในการฝึกซ้อม

ตารางที่ 22 แสดงเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรมในเวลารวมในการฝึกซ้อม

เป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
เวลาเช้าก่อนเข้าเรียน	29	36.3
เวลาพักกลางวัน	34	42.5
เวลาตอนเย็นหลังเลิกเรียน	66	82.5
วันเสาร์ – อาทิตย์ และวันหยุดอื่น ๆ	26	32.5
อื่น ๆ	8	10

จากตารางที่ 22 พบว่า การใช้เวลาใดในการฝึกซ้อมส่วนมากใช้เวลาตอนเย็นหลังเลิกเรียน จำนวน 66 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 82.5 รองลงมาใช้เวลาตอนพักกลางวัน จำนวน 34 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 42.5 ในเวลาเช้าก่อนเข้าเรียน จำนวน 29 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 36.3 ในวันเสาร์ – อาทิตย์ และวันหยุดอื่น ๆ จำนวน 26 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 32.5 และอื่น ๆ จำนวน 8 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 10

4.2.16 โรงเรียนของท่านจัดทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยในห้องเรียนอย่างไร

ตารางที่ 23 แสดงเป้าหมายในการวางแผนจัดทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยในห้องเรียน

เป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
มีการแนะนำ และปฏิบัติเครื่องดนตรีให้นักเรียนฟัง	56	70
ให้รู้จักเครื่องดนตรีแต่ละประเภท	61	76.3
ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีตามขั้นตอน	69	86.3
ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติบทเพลง	69	86.3
ให้นักเรียนบรรเลงรวมวง	64	80
อื่น ๆ	10	12.5

จากตารางที่ 23 พบว่า โรงเรียนส่วนมากให้นักเรียนฝึกทักษะด้านปฏิบัติเครื่องดนตรีตามขั้นตอนควบคู่กับการฝึกปฏิบัติตามบทเพลง มากที่สุด จำนวน 69 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 86.3 รองลงมา ฝึกให้นักเรียนบรรเลงรวมวง จำนวน 64 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 80 ให้นักเรียนรู้จักเครื่องดนตรีแต่ละประเภท จำนวน 61 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 76.3 และมีการแนะนำปฏิบัติเครื่องดนตรีให้นักเรียนฟัง จำนวน 56 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 70 อื่น ๆ จำนวน 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.5

4.2.17 ครูจัดให้นักเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรีอย่างไร

ตารางที่ 24 แสดงเป้าหมายในการวางแผนจัดให้นักเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย

เป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
ให้นักเรียน ได้เลือกเครื่องดนตรีเล่นก่อน	72	90
ครูเป็นผู้จัดเครื่องดนตรีให้เล่น	28	35
อื่น ๆ	8	10

จากตารางที่ 24 พบว่า ครูให้นักเรียน ได้เลือกเครื่องดนตรีเล่นก่อนมากถึง จำนวน 72 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 90 รองลงมา ครูเป็นผู้จัดเครื่องดนตรีให้นักเรียนเล่นจำนวน 28 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 35 อื่น ๆ จำนวน 8 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 10

4.2.18 ครูประเมินผลการฝึกซ้อมดนตรีไทยของนักเรียนอย่างไร

ตารางที่ 25 แสดงเป้าหมายในการวางแผน การจัดกิจกรรม โดยครูเป็นผู้ประเมินผลการฝึกซ้อมของนักเรียน

เป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
สังเกตจากการฝึกซ้อม	69	86.3
โดยการบรรเลงรวมวง	69	86.3
โดยการปฏิบัติเป็นรายบุคคล	71	88.8
อื่น ๆ	5	6.3

จากตารางที่ 25 พบว่า การปฏิบัติการฝึกซ้อมเป็นรายบุคคลมาก จำนวน 71 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 88.8 รองลงมาควบคู่กับสังเกตจากการฝึกซ้อม และการบรรเลงรวมวง จำนวน 69 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 86.3 และอื่น ๆ จำนวน 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 6.3

ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของครู หรือผู้ปฏิบัติการสอนกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง รวมทั้งปัญหาด้านสถานที่ อุปกรณ์การสอน ว่ามีปัญหาไม่น้อยแค่ไหน นโยบาย และการส่งเสริมการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร โรงเรียนมีนโยบาย โดยการจัดตั้งเป็นกิจกรรม ชุมนุม หรือ ชมรม ให้มีการวางแผนการฝึกซ้อม ในเวลาเย็น หลังเลิกเรียน โดยให้นักเรียนเลือกที่จะเล่นเครื่องดนตรีไทยตามความถนัดเอง เป้าหมาย และนโยบายของโรงเรียนเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนได้แสดงผลงานกิจกรรม ทั้งภายใน โรงเรียน และนอกสถานที่ โรงเรียนต่าง ๆ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในด้านกิจกรรมส่งเสริมดนตรีไทย และผู้ปกครองให้การสนับสนุนพอประมาณ

ผลการศึกษานโยบาย ในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมดนตรีไทย ในโรงเรียน ผลสรุปข้อมูลด้านครูผู้สอนดนตรีไทย ส่วนมากเป็นครูชาย มีอายุ ประมาณ 31 – 35 ปี มีประสบการณ์ในการสอนดนตรีไทย มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป เครื่องดนตรีที่สามารถบรรเลงได้ และถนัด ที่สุด คือ ระนาดเอก โรงเรียนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมดนตรีไทยในรูปแบบเปิดสอนเป็นกิจกรรมชุมนุม มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยได้ และได้มีการวางแผนประชุมปรึกษาหารือทั้งภายในโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน โดยยึดหลักพัฒนานักเรียนที่มีความถนัดทางด้านดนตรีไทย จัดให้มีการฝึกซ้อมในเวลาเย็นหลังเลิกเรียน โรงเรียนมีเป้าหมายนโยบายในการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงทั้งใน โรงเรียน และนอกสถานที่ ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้กับกิจกรรมส่งเสริมดนตรีไทย เป็นค่าซ่อมแซมเครื่องดนตรีไทย ในด้านผู้ปกครองให้การสนับสนุนปานกลาง โดยอนุญาตให้แสดงผลงานนอกสถานที่ได้ แต่ส่วนมากนักเรียนมักจะแสดงผลงานในงานมหกรรมดนตรีไทยซึ่งกรมสามัญศึกษาเป็นผู้จัดขึ้น โรงเรียนต่าง ๆ เคย ได้รับรางวัลแต่ส่วนมากเป็นรางวัลรองชนะเลิศ

ด้านเป้าหมายในการวางแผนการจัดกิจกรรม โรงเรียนส่วนมากมีการกำหนดแผนการฝึกซ้อม โดยเน้นฝึกซ้อมทักษะทางด้านปฏิบัติเครื่องดนตรีมากที่สุดตามขั้นตอนควบคู่กับ การฝึกปฏิบัติตามบทเพลง ให้นักเรียนเป็นผู้เลือกเครื่องดนตรีไทยเอง ครูเป็นผู้ประเมินผลการฝึกซ้อมเป็นรายบุคคล

ด้านปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มี 5 ด้าน คือ จำนวนนักเรียนความเหมาะสมในการจัด ระยะเวลาที่ปฏิบัติ ความแตกต่างด้านวุฒิภาวะ หรือความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อย

ด้านปัญหาผู้บริหาร ในแต่ละด้านมี 6 ด้าน คือ ผู้บริหารมีการถามปัญหา หรือไม่ ให้ความสำคัญต่อกิจกรรมดนตรีไทย หรือไม่ ช่วยแก้ปัญหาในการเรียนการสอนดนตรีไทย หรือสนับสนุน

ในการเชิญวิทยากรมาช่วยสอน สนับสนุนงบประมาณ ในการจัดซื้อ หรือซ่อมแซม สนับสนุนเรื่อง ให้อัตราจ้าง ครูคนไทย มาช่วยสอน ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ อยู่ในเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ระดับ น้อยด้าน ปัญหาของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมดนตรีไทย ในแต่ละด้านมีทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้

1. นักเรียนมีเครื่องดนตรีไทยเพียงพอ หรือไม่
2. นักเรียนมีความสนใจในกิจกรรมดนตรีไทย
3. ผู้ปกครองสนับสนุนให้เข้าร่วมชุมนุมดนตรีไทย
4. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมดนตรีไทยมากน้อย หรือไม่
5. มีนักเรียนมากเกินไปเครื่องดนตรีมีไม่เพียงพอ
6. นักเรียนมีปัญหาด้านครอบครัว

ปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย

ด้านปัญหาสถานที่ และอุปกรณ์การสอน มีทั้งหมด 8 ด้าน ดังนี้

1. สถานที่จัดกิจกรรม
2. ห้องเก็บอุปกรณ์
3. การซ่อมแซมเครื่องดนตรี
4. จำนวนเครื่องดนตรีไทย
5. การฝึกซ้อมทำให้เกิดเสียงดังรบกวน
6. การดูแลบำรุงรักษาเครื่องดนตรีไทย
7. เจ้าหน้าที่ดูแลอุปกรณ์
8. เจ้าหน้าที่ทำบัญชีเครื่องดนตรีไทยไว้เป็นปัจจุบัน

ปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย

ด้านนำเสนอผลงาน มี 6 ด้าน ดังนี้

1. ความร่วมมือของครูในโรงเรียน
2. งบประมาณในการจัดการแสดง
3. การประชาสัมพันธ์
4. ความสำเร็จ
5. สถานที่จัดการแสดง
6. การสนับสนุนการจัดกิจกรรมดนตรีไทย

ผลวิเคราะห์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับที่น้อย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมคนตรีไทย ด้านต่าง ๆ ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 119 โรงเรียน (เป็นโรงเรียนกองการสงเคราะห์การศึกษาพิการ จำนวน 3 โรงเรียน) จึงสำรวจเพียง 116 โรงเรียน ประกอบด้วย 8 กลุ่มโรงเรียน มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมคนตรีไทยเสริมหลักสูตรของ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดกิจกรรมคนตรีไทยเสริมหลักสูตร

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมคนตรีไทยเสริมหลักสูตรของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขต กรุงเทพมหานคร ตามความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา หรือวิทยากร ผู้สอน โดยจำแนกการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นขั้นตอนดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการสนับสนุนคนตรีไทยในโรงเรียน

ด้านเป้าหมาย สนับสนุน ส่งเสริม การจัดกิจกรรมคนตรีไทยของ โรงเรียน พบว่า ประเด็นที่มีค่าสูงสุด คือ

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เปิดสอนเป็นกิจกรรมชุมนุม คิดเป็นร้อยละ 81.3 รองลงมาเป็นสอนวิชาเลือกเสรี คิดเป็นร้อยละ 63.8
2. แผนการจัดกิจกรรมคนตรีไทยเสริมหลักสูตรของ โรงเรียนส่วนมากมุ่งให้นักเรียนสามารถปฏิบัติเรื่องคนตรีไทยได้ คิดเป็นร้อยละ 83.3 รองลงมามุ่งให้นักเรียนเกิดความรักในคนตรีไทย คิดเป็นร้อยละ 78.8
3. มีการประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมคนตรีไทยเสริมหลักสูตร พบว่าได้มีการวางแผนประชุมปรึกษาหารือ คิดเป็นร้อยละ 51.3 มีการวางแผนประชุมภายในกลุ่มโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 47.5

4. ยึดหลักการใดในการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร พบว่าส่งเสริมให้นักเรียนที่ถนัดทางด้านดนตรีไทย มาก คิดเป็นร้อยละ 81.3 รองลงมา คือ ให้นักเรียนเกิดความรักและความภาคภูมิใจในดนตรีไทย คิดเป็นร้อยละ 78.8

5. กิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรควรจัดในเวลาใด หรือควรจัดในเวลาเย็น หลังเลิกเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.3 รองลงมาในเวลาพักกลางวัน คิดเป็นร้อยละ 40

6. เป้าหมาย และนโยบาย การจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร พบว่าเป้าหมายและนโยบายของโรงเรียน ส่วนมากส่งเสริมดนตรีไทย ทั้งใน โรงเรียน และนอกสถานที่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.5 รองลงมา คือ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 36.3

7. นโยบายในการส่งเสริมภายใน โรงเรียน มีนโยบายในการส่งเสริมดนตรีไทย โดยการจัดตั้งกิจกรรมชุมนุม หรือชมรมมาก คิดเป็นร้อยละ 85 รองลงมาให้มีห้องดนตรีไทย คิดเป็นร้อยละ 81.3

8. การจัดสรรงบประมาณให้กับกิจกรรมส่งเสริมดนตรีไทย โรงเรียนต่าง ๆ ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้กับกิจกรรมส่งเสริมดนตรีไทย คิดเป็นร้อยละ 88.8 โดยจัดสรรเป็นค่าซ่อมแซม เครื่องดนตรีไทยมาก คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาเป็นค่าจัดซื้อเครื่องดนตรีไทย คิดเป็นร้อยละ 78.8

9. ผู้ปกครองส่งเสริมสนับสนุนนักเรียน ในการทำกิจกรรมส่งเสริมดนตรีไทยเพียงใดปานกลาง จำนวน 39 โรงเรียน จำนวน 48.8 และส่งเสริมให้นักเรียน ไปแสดงนอกสถานที่ จำนวน 60 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 75 รองลงมาติดตามชมผลงานของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 48.8

10. โรงเรียนของท่าน ได้พานักเรียน ไปแสดงผลงานของชุมนุม พบว่าส่วนใหญ่โรงเรียนพานักเรียนแสดงดนตรีไทย อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45

11. ลักษณะของงานที่นักเรียน ไปแสดงผลงาน พบว่า งานที่นักเรียน ไปแสดงผลงานส่วนมากเป็นงานมหกรรมดนตรีไทย คิดเป็นร้อยละ 73.8 รองลงมาเป็นงานตามคำขอของเอกชน คิดเป็นร้อยละ 58.8

12. โรงเรียนเคยได้รับรางวัลการเข้าประกวด พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่เคยได้รับรางวัล คิดเป็นร้อยละ 51.3 และส่วนใหญ่ได้รับเป็นรางวัลรองชนะเลิศ คิดเป็นร้อยละ 27.5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประเด็นเป้าหมายในการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. มีการกำหนดแผนการฝึกซ้อม หรือ ไม่ ส่วนใหญ่มีการกำหนดแผนการฝึกซ้อม คิดเป็นร้อยละ 87.5 มีการฝึกซ้อมในเวลาที่นักเรียนไม่เสียเวลา คิดเป็นร้อยละ 77.5 ระบุวัน เวลา สถานที่ ที่ฝึกซ้อม คิดเป็นร้อยละ 60
2. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกซ้อมในทักษะใด พบว่า ให้นักเรียนฝึกทักษะ การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.3 รองลงมาให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่านโน้ต คิดเป็นร้อยละ 72.5
3. ใช้เวลาใดในการฝึกซ้อมส่วนมากจะใช้เวลาตอนเย็นหลังเลิกเรียน คิดเป็น ร้อยละ 82.5 รองลงมาใช้เวลาคอนพักกลางวัน คิดเป็นร้อยละ 42.5
4. โรงเรียนจัดทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยในห้องเรียนแบบใด โรงเรียนส่วน มากให้นักเรียนฝึกทักษะด้านปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยตามขั้นตอนควบคู่กับการฝึกปฏิบัติตามบท เพลง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 86.3 รองลงมา ฝึกให้นักเรียนบรรเลงรวมวง คิดเป็นร้อยละ 80
5. ครูจัดให้นักเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรีแบบใดนักเรียน ได้เลือกเครื่องดนตรี บรรเลงก่อนมาก คิดเป็นร้อยละ 90 รองลงมาครูเป็นผู้จัดเครื่องดนตรีให้นักเรียนบรรเลง คิดเป็น ร้อยละ 35
6. การประเมินผลการฝึกซ้อมดนตรีไทยส่วนมากจะเป็นการปฏิบัติการฝึกซ้อมเป็น รายบุคคลมาก คิดเป็นร้อยละ 88.8 รองลงมาสังเกตจากการฝึกซ้อม และการบรรเลงรวมวง คิดเป็น ร้อยละ 86.3

สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาในด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ในด้านผู้บริหาร ในด้านตัวนักเรียน และผู้ปกครอง ในด้านสถานที่ และอุปกรณ์ การสอน และในด้านนำเสนอผลงาน รวมทั้งหมด 5 ด้าน โดยจะสรุปวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้เรียน พบว่า ความเหมาะสมของ ระยะเวลาที่ใช้จัด การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย ความแตกต่าง ด้านวุฒิภาวะของผู้เรียน และความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ในดนตรีไทย สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีปัญหาเหลืออยู่ในระดับน้อย
2. ด้านผู้บริหารที่มีต่อกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร พบว่ามีปัญหา หรือให้ ความสำคัญต่อดนตรีไทย ในอันที่จะเกิดปัญหาด้านการเรียนการสอนให้ความสนับสนุนในการเชิญ วิทยากร ด้านงบประมาณ ในการจัดซื้อ และซ่อมแซมด้านการจัดหาอัตราจ้างครูมาทำการสอน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้บริหารมีต่อกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรที่มีปัญหาค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย

3. ในด้านตัวนักเรียน และผู้ปกครอง พบว่ามีเครื่องดนตรีพอเพียงหรือไม่นักเรียนมีความสนใจในกิจกรรมดนตรีไทยอย่างไร ผู้ปกครอง ให้การสนับสนุน และให้ความร่วมมือส่งเสริมกิจกรรมดนตรีไทยหรือไม่ หรือมี จำนวนนักเรียนมากเกินไป สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านตัวนักเรียน และผู้ปกครอง ที่มีปัญหา อยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อย

4. ในด้านสถานที่ และอุปกรณ์การสอน พบว่า ปัญหาที่เกิดจากสถานที่จัดกิจกรรมดนตรีไทย ห้องเก็บอุปกรณ์ ซ่อมแซมเครื่องดนตรีไทย จำนวนเครื่องดนตรีไทยมีเพียงพอกับนักเรียน หรือไม่ เสียงดังรบกวนบริเวณใกล้เคียง การดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องดนตรีไทยมีผู้ดูแล หรือไม่ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านสถานที่ และอุปกรณ์เครื่องดนตรีไทยมีปัญหาอยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ยในระดับที่น้อยที่สุด

5. ด้านการนำเสนอผลงาน พบว่า ในด้านความร่วมมือของครู ในโรงเรียนด้านงบประมาณ ในการจัดการแสดงผลงานของนักเรียน การประชาสัมพันธ์นำเสนอผลงานของนักเรียนที่สำเร็จของนักเรียน โรงเรียนให้การสนับสนุนในเรื่องสถานที่จัดการแสดงดนตรีไทย ผลสรุปการวิเคราะห์ข้อมูล ในด้านการเสนอผลงานมีปัญหา อยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับที่น้อย

จากผลการสรุป ครูที่เป็นนักดนตรีไทยส่วนมากมักจะเป็นครูผู้ชายมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป มีนักเรียนที่สนใจเรียนกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรมาก ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดกิจกรรมดนตรีไทยต่าง ๆ ในแต่ละด้าน เมื่อนำมาวิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ย ปรากฏว่า ปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร ในเรื่องการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ของตัวผู้เรียน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หรือเรื่องสถานที่ อุปกรณ์การสอน การนำเสนอผลงานของผู้เรียน นำมาวิเคราะห์ในแต่ละด้าน ผลการวิเคราะห์มีปัญหาลดอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยระดับน้อย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรของ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็น มีข้อค้นพบดังนี้

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นครูชาย มีอายุประมาณ 31-35 ปี มีประสบการณ์ในการบรรเลงดนตรีไทยนาน ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป มักนิยมบรรเลงเครื่องดนตรีไทย ประเภทเครื่องดี คือ ระนาดเอก เป็นอันดับหนึ่ง อาจจะมีค่านิยมที่ว่าผู้ชายต้องเล่น ระนาดเอก ถือว่าเป็นเอกทางดนตรีไทย นั่นคือข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัย นำผลการวิจัยมาอภิปราย เป็นประเด็น ดังนี้

1. ด้านเป้าหมาย ในการสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมดนตรีไทย

- 1.1 โรงเรียนที่ทำแบบสำรวจ ส่วนมาก จะได้รับเงินงบประมาณ ในการสนับสนุนส่งเสริมดนตรีไทย ในส่วนที่นำไปใช้ซ่อมแซม เครื่องดนตรีไทยที่ชำรุด
- 1.2 ได้รับการสนับสนุนรองลงมา คือให้มีการส่งเสริมจัดตั้งเป็นชุมนุม หรือชมรม
- 1.3 ให้นักเรียน ได้มีโอกาสบรรเลงดนตรีไทยทั้งใน โรงเรียน และบรรเลงนอกสถานที่
- 1.4 โรงเรียนได้มีการเปิดสอนเป็นกิจกรรมชุมนุม โดยโรงเรียนส่วนมาก จะพานักเรียน ไปแสดงในงานมหกรรมดนตรีไทย
- 1.5 ผู้ปกครองให้การสนับสนุนนักเรียน ในการร่วมกิจกรรมดนตรีไทยในระดับปานกลาง
- 1.6 การนำเสนอผลงานของนักเรียน โรงเรียนได้ให้การสนับสนุนประชาสัมพันธ์ ผลงานของนักเรียนที่ออกไปแสดงนอกสถานที่ ให้ครู และผู้ปกครองทราบ

2. ด้านแผนการฝึกซ้อมดนตรีไทย

- 1.1 แผนการฝึกซ้อมดนตรีไทย โรงเรียนเน้นทักษะด้านปฏิบัติเครื่องดนตรี โดยให้นักเรียนเป็นผู้เลือกเครื่องดนตรีก่อน
- 1.2 มีการกำหนดแผนการฝึกซ้อม ในเวลาที่นักเรียนไม่เสียเวลา โดยระบุวัน เวลา สถานที่ฝึกซ้อม ส่วนมากจะใช้เวลาตอนเย็น หลังเลิกเรียน หรือใช้เวลาตอนพักกลางวัน

1.3 การฝึกซ้อมการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนที่ครูกำหนดให้เพื่อเป็นไปตามนโยบายแนวทางเดียวกัน

1.4 เมื่อมีการฝึกซ้อม ฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยตามขั้นตอน ที่กำหนดให้ครูจะประเมินผลนักเรียน โดยการปฏิบัติรายบุคคล

3. ด้านปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคนตรีไทย

- 1.1 ระยะเวลาที่ใช้ปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยมีน้อย
- 1.2 ปัญหาความแตกต่างด้านวุฒิภาวะของนักเรียน
- 1.3 นักเรียนไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้านดนตรีไทย
- 1.4 ผู้บริหารไม่ค่อยให้การสนับสนุน ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนตรีไทย
- 1.5 เครื่องดนตรีไทยที่ใช้ในการฝึกซ้อม มีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
- 1.6 ไม่มีห้องเก็บอุปกรณ์คนตรีไทยที่เป็นสัดส่วน
- 1.7 สถานที่จัดกิจกรรมมีไม่เพียงพอ
- 1.8 ไม่มีผู้ดูแล วัสดุ อุปกรณ์คนตรีไทย

4. ด้านปัญหา และอุปสรรค

ปัญหาในด้านผู้บริหารที่มีต่อกิจกรรมคนตรีไทยเสริมหลักสูตร ในทุกด้าน เช่น ด้านปัญหาการให้ความสำคัญ ในวิชาคนตรีไทย การช่วยแก้ปัญหา ในด้านการเรียน การสอน การสนับสนุน ในการเชิญวิทยากร ด้านงบประมาณการจัดซื้อเครื่องดนตรีไทย หรืองบประมาณในการซ่อมแซมเครื่องดนตรีไทย และแม้กระทั่งการเสนอขอให้จ้างอัตราจ้างมาช่วยสอน ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนแต่เป็นปัญหาที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อกิจกรรมคนตรีไทยเสริมหลักสูตรน้อยมาก

ส่วนปัญหาของนักเรียน ในด้านกิจกรรมคนตรีไทย อาจเป็นเพราะเครื่องดนตรีไทยมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ที่ใช้ในการทำกิจกรรม อาจเนื่องมาจากผู้บริหารให้การสนับสนุนน้อย ในการให้งบประมาณการจัดซื้อเครื่องดนตรีไทยน้อย นักเรียนในปัจจุบันหันไปสนใจดนตรีตะวันตกเป็นส่วนมาก อาจเป็นเพราะได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมจากเพื่อน และอื่น ๆ อีกมากมาย แม้แต่ผู้ปกครองยังให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมคนตรีไทยน้อย เช่นกัน เพราะอาจคิดว่า ประโยชน์ที่ได้รับน้อยกว่าดนตรีสากล สถานที่ ที่จัดแสดงผลงานของนักเรียนมีน้อยมาก ห้องดูแลเก็บอุปกรณ์ให้เจ้าหน้าที่คอยดูแลทำบัญชีเครื่องดนตรีไทยไว้ในปัจจุบันมีน้อย

การนำเสนอผลงานของนักเรียนที่มีต่อสาธารณชนมีน้อยมาก สืบเนื่องมาจากการให้การสนับสนุนของผู้บริหาร ครู อาจารย์ ใน โรงเรียน สถาน ที่จัดการแสดง หรือการประชาสัมพันธ์ ในการนำเสนอผลงานของนักเรียนยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร

ในการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร

1. ครูผู้สอนหรือวิทยากรที่สอนดนตรีไทยมีไม่เพียงพอกับนักเรียน เพราะทางโรงเรียนไม่มีงบประมาณที่จะจ้างครูมาสอน
2. ผู้สอนส่วนใหญ่จะเก่งเฉพาะเครื่องดนตรีแต่ละชนิดเท่านั้น ไม่สามารถสอนเครื่องดนตรีไทยได้ทุกประเภท ถ้าโรงเรียนใดผู้สอนเก่ง ระนาดเอก ก็จะสอนแต่ระนาดเอกให้กับนักเรียน ส่วนเครื่องดนตรีไทยชนิดอื่นเล่นพอเป็นแต่ไม่ชำนาญ ครูสอนให้กับนักเรียนได้แต่ไม่ชำนาญ
3. งบประมาณในการจัดซื้อเครื่องดนตรีไทยใหม่ไม่มี เครื่องดนตรีไทยที่มีอยู่บางชนิดทรุดโทรม ต้องซ่อมแซม หรือบางประเภทซ่อมแซมไม่ได้ แต่ขาดงบประมาณ จึงไม่เพียงพอแก่จำนวนผู้เรียน
4. ผู้บริหารของโรงเรียนไม่ให้การสนับสนุนเท่าที่ควร
5. เด็กไทยในปัจจุบันนี้มีความคิดว่า ถ้าเรียนดนตรีไทยแล้ว เพื่อน ๆ จะมองว่าตัวเองเขย ถ้าสมัย จึงหัน ไปเรียนดนตรีสากล ส่วนมากทั้ง ๆ ที่เครื่องดนตรีไทยเป็นเครื่องดนตรีประจำชาติ และผู้ปกครองบางคนก็สนับสนุนให้ลูกหลานตนเองเรียนดนตรีสากล เพราะมีความคิดว่าเรียนไปแล้วหางานทำง่าย

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย การจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขต กรุงเทพมหานคร ตามความเห็นของครูผู้สอนดนตรีไทย ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1) ผู้บริหารในกระทรวง กรม ทบวงมหาวิทยาลัย สถาบัน ต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญสนับสนุน พิณฟูดนตรีไทย อย่างจริงจัง โดยจัดสรรงบประมาณมาดูแลเฉพาะ
- 2) ควรมีการจัดสัมมนาวิชาการด้านดนตรีไทยกับครูที่สอนดนตรีไทยทั่วประเทศ และควรให้ครูเสนอข้อคิดเห็น แนวนโยบายปัญหาต่าง ๆ กับผู้บริหารได้
- 3) ผู้บริหารในหน่วยงานต่าง ๆ ควรให้การสนับสนุนส่งครูที่สอนดนตรีไทยไปอบรม สื่อการสอนที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ในเรื่องเกี่ยวกับการสอนวิชาดนตรีไทยแนวใหม่

4) ครูคนไทยบางท่านไม่มีวุฒิการศึกษา แต่มีประสบการณ์ทางดนตรีไทยจากบรรพบุรุษ ถึงขั้นเป็นปรมาจารย์ ควรมีงบประมาณจ้างครูเหล่านี้มาเป็นวิทยากรสอน ในโรงเรียน

5) อยากให้ครูที่สอนดนตรีไทยทุกคน ช่วยกันอนุรักษ์ พิธี พิธี ส่งเสริมดนตรีไทย ซึ่งเป็น ดนตรีประจำชาติไทย ได้เผยแพร่ไปทั่วโลก โดยไม่มีการแบ่งแยกว่าจบจากสถาบันใด ใครดีกว่าใคร ใครเก่งกว่าใคร

6) ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาจากผู้เรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ดนตรีไทยเสริมหลักสูตรอย่างไร

7) ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาจากผู้เรียนเกี่ยวกับความสนใจของ เด็กไทยที่มีต่อ ดนตรีไทย กับดนตรีสากล

8) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ พฤติกรรม การสอนวิชาปฏิบัติดนตรีไทย ระหว่าง ครู ดนตรีไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร และครูดนตรีไทยในเขตภูมิภาค

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ (2533). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2535). คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2535). แนวการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2520. (อัดสำเนา)
- _____. (2535). คู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2537). คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คึกฤทธิ์ ปราโมช. ม.ร.ว. (2533). การศึกษากับการสืบทอด และสร้างวัฒนธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2517). นาฏศิลป์และการดนตรีในชีวิตไทย. วารสารธรรมศาสตร์ 2 (มกราคม 2516) : 7-9.
- จันทร์พร พ่วงเจริญ. (2516). กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารึก อยะวงค์. (2517). “ความหมายและขอบข่ายของกิจกรรมนักเรียน” สารพัฒนาหลักสูตร. 24 กันยายน 2526: 29-31.
- เฉลิมพล งามสุทธิ. (1980). Attitude Survey of Thailand Concerning Music Education in Thailand. Dissertation, Ph.D. University of Missouri Columbia.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2535). กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2537). กิจกรรมดนตรีสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2538). พฤติกรรมกรรมการสอนดนตรี. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ดวงเดือน คุปต์การ. (2541). การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่องสาระของท่านองเพลงไทย ผ่านทักษะการจับร้อง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหิดล. (2539). ความเป็นมาของหลักสูตรดนตรีศึกษาในประเทศไทย เอกสารประกอบการสัมมนาหลักสูตรดนตรีศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา นครปฐม: สำนักงานส่งเสริม และพัฒนาวิชาการดนตรี.
- ประคอง วรรณสูตร. (2530). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ศูนย์หนังสือ ดร. ศรีสง่า จำกัด.
- ประทีป นกปี. (2536). สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 วิชาดนตรีศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอนวิชาดนตรีใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 7. ปรัญญาการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญ โลก.
- ทองสุข รัตนศรีวงศ์. (2506). ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนคร และธนบุรี. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนัย อายุเจริญ. (2535). สภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2525). หลักการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอส. เอ็ม. พิมพ์.
- นิวัติ เกิดปากแพรง. (2536). ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 4. ภาควิชาดนตรี คณะวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูภูเก็ต.
- พูนพิศ อมาตยกุล. (2525). สองร้อยปีดนตรีไทยสมัยรัตนโกสินทร์. ในการประกวดดนตรีไทยระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- ไพฑูริย์ รัตนคม. (2542). การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูอาจารย์ ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาส่วนกลาง กลุ่ม 5 ที่มีต่อดนตรีศึกษา. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภิญโญ สารร. (2516). หลักบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนานิข จำกัด.
- ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ฤวีวิทยาศาสตร์.

- วิภา คงคาภูถ. (1976). A Curriculum Developed for the Training of Music Teachers in Thailand. Dissertation, Ed.D. Syracuse University.
- สุกรี เจริญสุข และคนอื่น ๆ. (2540). โครงการพัฒนาสุขภาพการเรียนการสอนทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัย ศิลปะ ดนตรี กีฬา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2507). การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุบิน ปิ่นขยัน. สาส์นของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย. (2530). งานดนตรีไทยอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แอ็ดสเสทการพิมพ์.
- อรวรรณ ชมวัฒนา และคณะ. (2523). ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาดนตรีศึกษาที่มีส่วนสนับสนุนดนตรีไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วนกลาง. โครงการศึกษาค้นคว้า การสอนดนตรีไทยระดับมัธยมศึกษาองวิจัย และแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- อุษณีย์ จันทรวัดกษณ์. (2533). การศึกษาการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับนักเรียนอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Mamchak, S.P. and Steven, R. (1982). School Administrator's Encyclopedia. New York: Parker Publishing.
- Mckown, H.C. (1956). Extra – Curricular Activities. New York: The Macmillan Company.

แบบสอบถามครูผู้สอนกิจกรรมดนตรีไทย

เรื่อง

การจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามชุดนี้ คือ ครูผู้สอนหรือครูพิเศษที่ปฏิบัติหน้าที่จัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร และการสนับสนุนดนตรีไทยใน โรงเรียน

ตอนที่ 3 ปัญหาในการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร

ผู้วิจัยขอยืนยันว่าข้อมูลในแบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น และไม่มีผลกระทบต่อการทำงาน และสถานภาพของท่านแต่อย่างใด ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเก็บคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ

โปรดกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอนทุกข้อ เพราะคำตอบของท่านเป็นประโยชน์ และมีคุณค่าสูง โดยนำเสนอผลแบบไม่เจาะจงคำตอบจากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผลการวิจัยในครั้งนี้จักเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ปรับปรุงการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 1

สถานะภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน (แบบสอบถามบางข้อท่านสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

1. เพศ

() ชาย	() หญิง
---------	----------
2. อายุ

() ต่ำกว่า 25 ปี	() 25 – 30 ปี
() 31 – 35 ปี	() 36 – 40 ปี
() 41 – 50 ปี	() 51 – 55 ปี
() ตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป	
3. ประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนกิจกรรมดนตรีไทย

() ตั้งแต่ 10 ปี ลงมา	() ตั้งแต่ 11 ปี ขึ้นไป
------------------------	--------------------------
4. ท่านสามารถเล่นเครื่องดนตรีไทยชนิดใดบ้าง
 - 4.1
 - 4.2
 - 4.3
 - 4.4
 - 4.5
5. เครื่องดนตรีชนิดใดที่ท่านถนัดที่สุด
 - 5.1
 - 5.2
 - 5.3
 - 5.4
 - 5.5

ตอนที่ 2

นโยบายในการสนับสนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมดนตรีไทยในโรงเรียน

คำชี้แจง

1. โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง
2. แบบสอบถามของท่านบางข้อท่านสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

1. เป้าหมายการสนับสนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมดนตรีไทยของโรงเรียน

1.1 โรงเรียนของท่านจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรในรูปแบบใด

- () เปิดสอนเน้นวิชาเลือกเสรี
- () เปิดสอนเป็นกิจกรรมชุมนุม
- () เปิดสอนนอกเวลา
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.2 โรงเรียนของท่านมีแผนจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรในด้านใดบ้าง

- () มุ่งพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถทางด้านดนตรีไทย
- () มุ่งให้นักเรียนเกิดความรักในดนตรีไทย
- () มุ่งให้นักเรียนได้รู้จักประวัติความเป็นมาของดนตรีไทย
- () มุ่งให้นักเรียนรู้จักเครื่องดนตรีไทย
- () มุ่งให้นักเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยได้
- () มุ่งให้นักเรียนฟังเพลงไทยได้
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.3 โรงเรียนของท่านได้มีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการวางแผนการจัดกิจกรรมดนตรีไทยร่วมกับโรงเรียนอื่นบ้างหรือไม่

- () มี () ไม่มี เพราะ.....

กรณี ถ้ามี ได้แก่โรงเรียนในข้อใด

- () โรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียน
- () ภายในโรงเรียนเอง
- () ภายในเขต
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.4 ท่านยึดหลักการใดในการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร

- เพื่อสนองตอบนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ
- เพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น
- เพื่อพัฒนาส่งเสริมนักเรียนที่มีความถนัดทางด้านดนตรีไทย
- เพื่อบำรุงรักษาดนตรีไทยให้คงอยู่
- เพื่อให้นักเรียนรัก และเกิดความภูมิใจในดนตรีไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของไทย
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.5 ท่านจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรในเวลาใด

- เวลาเช้าก่อนเข้าเรียน
- เวลาพักกลางวัน
- เวลาตอนเย็นหลังเลิกเรียน
- วันเสาร์ – อาทิตย์ และวันหยุดอื่น ๆ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.6 ท่านกำหนดเป้าหมาย และนโยบายการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรไว้อย่างไร

- ได้รับความสนใจและร่วมมือจากผู้บริหาร
- ชุมชนรอบข้างหรือกิจกรรมดนตรีไทยร่วมประจักษ์ประภักษ์หรือกับหน่วยงานอื่น
- ส่งดนตรีไทยเข้าร่วมบรรเลงในงานต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกสถานที่
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.7 นโยบายในการส่งเสริมดนตรีไทยในโรงเรียนของท่านเป็นอย่างไร

- ส่งเสริมจัดกิจกรรมชุมนุมหรือชมรมดนตรีไทย
- ส่งเสริมให้มีห้องดนตรีไทย โดยเฉพาะ
- ส่งเสริมให้มีการประกวดดนตรีไทย และมีการแสดงโชว์ภายในโรงเรียน
- ส่งเสริมให้จัดป้ายนิเทศที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับดนตรีไทย
- ส่งเสริมให้มีการประกาศเกียรติคุณของคณะครู อาจารย์ นักเรียน ที่มีความสามารถในการแสดงดนตรีไทย
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.8 ท่านได้รับการจัดสรรงบประมาณให้กับกิจกรรมส่งเสริมดนตรีไทยหรือไม่

- ได้รับ ไม่ได้รับเพราะ.....

กรณี ได้รับ ท่านจัดสรรเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง

- () ซ่อมแซมเครื่องดนตรีไทยที่ชำรุด
- () จัดซื้อเครื่องดนตรีไทย
- () ค่าจ้างครู อัตราร้าง หรือครูสอนพิเศษดนตรีไทย
- () ค่าใช้จ่ายในการพานักเรียนไปแสดงดนตรีในงานต่าง ๆ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.9 ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนในการส่งเสริมสนับสนุนในการทำกิจกรรมส่งเสริมดนตรีไทยของนักเรียนเพียงใด

- () มาก () ปานกลาง () น้อย () อื่น ๆ.....

1.10 ผู้ปกครองมีส่วนส่งเสริมสนับสนุนอย่างไรบ้าง

- () บริจาคทรัพย์ส่วนตัวเพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมดนตรีไทย
- () ซื้อเครื่องดนตรีไทยให้กับโรงเรียน
- () อนุญาตให้นักเรียนไปแสดงดนตรีไทยนอกสถานที่
- () ติดตามชมผลงานการแสดงดนตรีไทยที่โรงเรียนจัดขึ้น
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.11 โรงเรียนของท่านเคยพานักเรียนแสดงผลงานของดนตรีไทยหรือไม่

- () มาก () ปานกลาง () น้อย () อื่น ๆ.....

1.12 ลักษณะของงานที่นักเรียนไปแสดงผลงาน

- () งานตามคำขอของเอกชน
- () งานมหกรรมดนตรีไทย
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.13 โรงเรียนของท่านเคยได้รับรางวัลในการเข้าประกวดดนตรีไทยบ้างหรือไม่

- () เคย () ไม่เคย

กรณี เคย ได้รับรางวัลลักษณะใด

- () ที่ 1
- () ชนะเลิศ
- () รองชนะเลิศ
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. ด้านแผนการฝึกซ้อมดนตรีไทย

2.1 ท่านได้กำหนดแผนการฝึกซ้อม หรือไม่

- กำหนด ไม่ได้กำหนด

2.2 กรณีที่กำหนดแผนการฝึกซ้อมท่านดำเนินการอย่างไร

- จัดทำแผนการฝึกซ้อม โดยระบุวันเวลาสถานที่อย่างชัดเจน
 ฝึกในเวลาที่มีนักเรียนไม่เสียเวลาเรียน
 มีการประชุมฝึกซ้อม
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.3 ท่านจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกซ้อมดนตรีไทยทักษะใดบ้าง

- ทักษะการฟัง
 ทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี
 ทักษะการอ่านโน้ต
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.4 ท่านใช้เวลาใดฝึกซ้อม

- เวลาเช้าก่อนเข้าเรียน
 เวลาพักกลางวัน
 เวลาตอนเย็นหลังเลิกเรียน
 วันเสาร์ – อาทิตย์ และวันหยุดอื่น ๆ
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.5 ท่านจัดทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีในห้องเรียนอย่างไร

- มาแนะนำ และปฏิบัติเครื่องดนตรีทีละชิ้นให้นักเรียนฟัง เพื่อให้นักเรียนรู้
 ให้นักเรียนรู้จักเครื่องดนตรีแต่ละประเภทว่าแต่ละเครื่องอยู่ในประเภทใด
 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีตามขั้นตอนที่ครูกำหนดให้
 ให้นักเรียนบรรเลงรวมวง
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.6 ท่านจัดนักเรียนให้ปฏิบัติเครื่องดนตรีอย่างไร

- ให้นักเรียนได้เลือกเครื่องดนตรีเล่นก่อน
 ครูเป็นผู้จัดเครื่องดนตรีให้เล่น
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.7 ท่านประเมินผลการฝึกซ้อมดนตรีไทยของนักเรียนอย่างไรบ้าง

- () สังเกตจากการฝึกซ้อม
- () โดยการบรรเลงรวมวง
- () โดยการปฏิบัติเป็นรายบุคคล
- () อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3

ปัญหาในการจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับปัญหาที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ตามตาราง
ทางขวามือ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

ปัญหามากที่สุด โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องหมายเลข 5

ปัญหามาก โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องหมายเลข 4

ปัญหาน้อย โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องหมายเลข 3

ปัญหาน้อยที่สุด โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องหมายเลข 2

ไม่มีปัญหาเลย โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องหมายเลข 1

ชื่อรายการ	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
1.1 จำนวนนักเรียนมากเกินไป ทำให้ไม่สะดวกต่อการจัดกิจกรรม ดนตรีไทย.....					
1.2 ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริม หลักสูตร.....					
1.3 ระยะเวลาที่ปฏิบัติเครื่องดนตรี.....					
1.4 ความแตกต่างในด้านบุคลิกภาพของนักเรียน.....					
1.5 นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในดนตรีไทย					
1.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ)					

ชื่อรายการ	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
<p>2. ผู้บริหาร</p> <p>2.1 สอบถามปัญหาในด้านกิจกรรมคนตรีไทย</p> <p>2.2 ให้ความสำคัญต่อคนตรีไทย</p> <p>2.3 แก้ปัญหาการเรียนการสอนคนตรีไทย</p> <p>2.4 สนับสนุนในการเชิญวิทยากรมาช่วยในการเรียนการสอน</p> <p>2.5 สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อ และซ่อมเครื่องคนตรีไทย</p> <p>2.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p> <p>2.7.1</p> <p>2.7.2</p> <p>2.7.3.....</p>					
<p>3. นักเรียน</p> <p>3.1 เครื่องคนตรีไทยที่ใช้ในการทำกิจกรรม</p> <p>3.2 นักเรียนสนใจในกิจกรรมคนตรีไทย</p> <p>3.3 ผู้ปกครองสนับสนุนบุตรหลานให้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคนตรีไทย</p> <p>3.4 ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคนตรีไทย</p> <p>3.5 ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคนตรีไทยนักเรียนมีมากเกินไป</p> <p>3.6 นักเรียนมีปัญหาด้านครอบครัว</p> <p>3.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p> <p>3.7.1.....</p> <p>3.7.2.....</p> <p>3.7.3</p>					

ข้อรายการ	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
<p>4. สถานที่ และอุปกรณ์การสอน</p> <p>4.1 สถานที่จัดกิจกรรมดนตรีไทย</p> <p>4.2 ห้องเก็บอุปกรณ์ดนตรีไทยที่เป็นสัดส่วน</p> <p>4.3 ซ่อมแซมอุปกรณ์ทางดนตรี</p> <p>4.4 จำนวนเครื่องดนตรีไทยเพียงพอแก่นักเรียน</p> <p>4.5 การฝึกซ้อมดนตรีไทยทำให้เกิดเสียงดังรบกวนที่ใกล้เคียง</p> <p>4.6 การดูแล และบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ดนตรีของครู</p> <p>4.7 ผู้ดูแลเก็บรักษาอุปกรณ์ดนตรีไทย</p> <p>4.8 เจ้าหน้าที่พัสดุโรงเรียนจัดทำบัญชีรายชื่อเครื่องดนตรีไทยไว้ให้เป็นปัจจุบัน</p> <p>4.9 อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p> <p>4.9.1</p> <p>4.9.2</p> <p>4.9.3</p>					
<p>5. การนำเสนอผลงาน</p> <p>5.1 ความร่วมมือของครู - อาจารย์ใน โรงเรียน</p> <p>5.2 งบประมาณในการจัดการแสดงผลงานของนักเรียนดนตรีไทย</p> <p>5.3 ประชาสัมพันธ์ในการนำเสนอผลงาน</p> <p>5.4 ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมดนตรีไทย</p> <p>5.5 สถานที่จัดการแสดงดนตรีไทย</p> <p>5.6 การสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมดนตรีไทยของ โรงเรียน</p> <p>5.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ)</p> <p>5.7.1</p> <p>5.7.2</p> <p>5.7.3</p>					

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ที่ ทม 0831/096

วิทยาลัยภูมิพลสังคีต

อาคารวิทยาลัยนานาชาติ(เดิม) ชั้น 2

มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170

27 มกราคม 2543

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วยนางลักขณา สังฆบุตร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาดนตรี แผนกวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การจัดกิจกรรมดนตรีไทยเสริมหลักสูตรของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร”

วิทยาลัยภูมิพลสังคีต มหาวิทยาลัยมหิดล จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากของท่านโดยมอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้แก่ครู / อาจารย์ด้านดนตรีไทย จำนวน 1 ท่าน ที่สอนดนตรีไทยเสริมหลักสูตรในโรงเรียนและขอความกรุณาโปรดให้ข้อมูลและส่งกลับภายในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2543

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ วิทยาลัยใคร่ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์)

รองผู้อำนวยการ รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยภูมิพลสังคีต

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางลักขณา สัจจนุตร
วัน เดือน ปีเกิด	12 กุมภาพันธ์ 2498
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยครูสวนดุสิต พ.ศ. 2526 - 2530 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2540 - 2544
ตำแหน่ง และสถานที่ทำงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดราชาธิวาส แขวงจิวรีระ ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 โทร. 01-5512430

Executive Summary

Significance of Study and Statement of Problems

Thai classical music is valuable art legacy that has been transmitted from ancestors. It is an identity of Thai culture and represented Thai nation that has developed since the past. Thai music shows the development of Thai culture. After the changing of rule in 1932, the development of Thai music has stooped abruptly. The government tried to lead Thai nation to grow up as other countries. Therefore, Western music has been encouraged instead of Thai music. Thai people then began to neglect their nation's music.

According to above passages, it is important at the present days to arrange a quality policy to support Thai music education as well as to solve the problem in Thai music teaching activities. The problem about activities plan, administrators, students, parents, teaching locations, and teaching materials etc. should be solved. Thai classical music education has been encouraged the teaching processes of other fields of studies from the primary school to the higher education.

Thai classical music education in the level of both secondary school and high school has expected that students should have not only basic skill, but expected that students should perceive the values of music and proud in their nation's culture, as well as use music to improve their life.

Objectives

1. To study about the policy of encouraging Thai classical music activities in school.
 - 1.1 The purposes of activities
 - 1.2 Thai classical music practical plan
2. To study about the problems in making arrangement of the extra-curricular of Thai classical music activities.

Advantage

1. Know the conditions about the management of Thai classical music extra-curricular activities in secondary school.
2. Understanding about the directions of the school administrators that in which level that they has coordinated in supporting Thai classical music activities.
3. Know the opinions, the problems, the obstructions and the suggestions about Thai classical music extra-curricular.

Scope of Works

This research is studied about Thai classical music extra-curricular only in the case of the secondary school in Bangkok. The studies are covered the purposes, the policy and the encouraging in making arrangement of Thai classical music supplement curriculum.

Primary Agreement

This research has focussed on the opinion of music teachers and the scholars who teach Thai classical music activities of secondary school in Bangkok. The contents of this research are about the history of education, the concept of managing the extra-curricular of Thai classical music activities, Thai classical music activities, the meaning and the important of extra-curricular of Thai classical music. The extra-curricular of Thai classical music at the present days divided into two parts:

1. Activities of the curriculum.
2. Activities of the extra-curricular.

The activities of the curriculum have focussed on the activities that related to the contents of curriculum. The activities of the extra-curricular are one of the school activities that important to learn. These activities were assigned for encouraging the class education to get better.

The management of extra-curricular activities is helpful for students in encouraging the academic matter and to solve the problem of administration. The activities are also help students to get their hobby, to find their skill, their interest and their ability. Students can solve their problems and build the leadership as well as make more self-confident and can help their social.

Procedures

This research is a survey research, proceeded by the following orders.

1. Resources and Population

The populations of this research are music teachers and music scholar of 116 secondary school in Bangkok. Divided the school into eight groups by the location.

2. Research Materials Used the questionnaires for collecting data. The step of studying are:

- 1) Study from the related documents.
- 2) Study the primary data from eight groups of the secondary school.
- 3) Designed the questionnaires.
- 4) Analyze data by step and conclude the result.

3. Data Collecting The researcher collected data himself by mail as the following steps:

1) Brought the letter from the Department of Graduate Studies, Mahidol University to the school under the control of the Department of Elementary Education of Bangkok area. The letter is consisted of the questionnaire and has been posted to the population group.

2) 116 questionnaires were sent to the population group and returned 100 questionnaires. After recheck those questionnaires, found that only 80 questionnaire were complete questionnaires. The percentile is 68.97 percent.

3. Data Analysis

1) Used percentile for analyzes the data about the personal status of the populations.

2) Used percentile for analyzes the data about the status of managing Thai classical music extra-curricular.

3) Analyze the problems about the management of activities, the administrators, students, location and teaching material, and the performing the works. Explain the detail of scores and find the result follow the questionnaires by using Likert scales.

4) Statistics used for analyze data used percentile and mean (\bar{X}) values.

Results

The data from the answers of questionnaires, which has done by the population group has been analyzed as follows.

1. The result about personal data of the population groups consisted of

- 1) Age
- 2) Sex
- 3) Teaching experience
- 4) Music instruments that can be able to play
- 5) Major instrument

Result

- 1) 53 percent of teachers are male.
- 2) Average of ages is between 31 – 35 years.
- 3) Mostly has worked more than 10 years.
- 4) Mostly can be able to play Ranad Ake
- 5) Mostly play Ranad Ake as major instrument.

2. The result of data about encouraging Thai classical music education in school.

2.1 Purpose 85 percent of school supported music by manage the music group and 83.3 percent expected that student should have music practical skill. The contents of this session contained:

- Have Thai classical music group lesson.
- Students have musical skill.
- Have school group meeting and plan.
- Support students to play their favorite instruments.
- Students should practice after school.
- School have a plan of public music performance.
- Most school have won some music prizes.

2.2 Music practice plan 96.3 percent of school focussed on musical skill. Students choose the instrument themselves. The contents contained:

- Assigned the practice plan
- Students have been trained the musical skill.
- Evaluated the result of music practicing one by one.

2.3 The average value of problem in managing Thai classical music activities is in low level. ($X = 2.60$, $S.D = 1.31$)

2.4 The average value of school administrators that have convinced of solving Thai classical music problems is in low level. ($X = 2.76$, $S.D = 1.22$)

2.5 The average value of students that cooperated with Thai classical music is in low level. ($X = 2.78$, $S.D. = 1.17$)

2.6 The average value of Thai classical music teaching suitable location and materials is in low level. ($X = 2.60$, $S.D = 1.31$)

2.7 The average value of presenting of works is in low level. ($X = 2.79$, $S.D = 1.07$)

Conclusion

1. According to study of Thai classical music teaching activities found that mostly school has not enough time for music class. Students have no musical basic, have different knowledge and musical creativity. However the problems are in low level.

2. School administrators support Thai classical music lesson but still have problem of budget, music scholar, lacking of instruments and music teachers.

3. Students have their own instrument at home and interested in Thai classical music. The parents support their activities. The problem is in low level.

4. The numbers of instruments are mostly enough for students. Music teaching room is suitable and instruments repairing room is enough. The problem of location is in low level.

5. About presenting musical works found that the budget and the cooperation of teachers are enough. School has supported and has an announcement of student's success. The problem is in low level.

In conclude, most school have problem about the extra-curricular of Thai classical music in the low level. The status of music teachers found that mostly are male teachers and have more than 10 years of teaching experience. Students are interested in Thai classical music extra-curricular activities. School administrators and parents have enough supported in Thai classical music activities.

